

Korpusová
cvičebnice

Adrian Jan Zasina

Korpusová cvičebnice

pro studenty češtiny jako cizího jazyka

Praha 2021

Typy cvičení

Přímá práce s korpusem (s počítačem)

Nepřímá práce s korpusem (bez počítače)

Nekorpusové doplňující cvičení

Korpusová cvičebnice

Skripta k předmětu *Gramaticko-lexikální cvičení založená na korpusu*

© Adrian Jan Zasina

Ústav Českého národního korpusu, FF UK, 2021

Verze 0.2

- doplnění cvičení
- doplnění úvodu

 **ČESKÝ NÁRODNÍ
KORPUS**

Obsah

ÚVOD	6
JAK ZAČÍT S KORPUSEM?	8
KORPUSOVÉ NÁSTROJE	12
1. VÝZNAM SLOV NA ZÁKLADĚ KONTEXTU/ROZDÍLY VE VÝZNAMU	14
2. GRAMATICKÝ ROD	26
3. SKLOŇOVÁNÍ	29
NOMINATIV	29
GENITIV SINGULÁRU A PLURÁLU	32
DATIV	35
AKUZATIV	38
VOKATIV	41
LOKÁL SINGULÁRU A PLURÁLU	42
INSTRUMENTÁL SINGULÁRU	45
NOMINATIV VS. AKUZATIV PLURÁLU ŽIVOTNÝCH MASKULIN	46
4. SUBSTANTIVIZOVANÁ ADJEKTIVA	50
5. TVRDÁ VS. MĚKKÁ ADJEKTIVA	52
6. ZÁJMENA	54
7. PŘEDLOŽKY	56
8. PŘEDPONY S-/Z-	59
9. PŘÍČESTÍ MINULÉ	61
10. KOLOKACE	64
11. FRAZÉMY	65
12. STYLOVÉ VARIANTY: MLUVENÁ VS. PSANÁ ČEŠTINA	67
13. KONKURENCE KONCOVEK GSG MI A- A U-	71

14. KVANTITA	73
KLÍČ	77
BIBLIOGRAFIE	79

Úvod

Tato cvičebnice je věnována studentům češtiny jako cizího jazyka (ČCJ). Byla uspořádána jako skripta k předmětu *Gramaticko-lexikální cvičení založená na korpusu*, jež je věnován korpusovému přístupu ve výuce češtiny. Tato metoda v anglosaské literatuře je známa pod názvem *data-driven learning* (DDL), což v doslovném překladu znamená *daty řízená výuka*. Za otce této metody je považován Tim Johns, akademický učitel angličtiny Univerzity v Birminghamu. Ve svém hojně citovaném článku ze začátku 90. let 20. století jako jeden z prvních systematicky popisuje metodu DDL (Johns, 1991). Johns zdůrazňuje, že je studentovým zadáním objevit s pomocí konkordance¹ určitá pravidla na základě uvedených příkladů. Je to zcela v opozici k tradiční deduktivní výuce, kde se studenti nejdříve seznamují s pravidly a následně procvičují látku. Základní procedurou, kterou využívá Johns v učení založeném na konkordanci, jsou tři etapy: identifikace, klasifikace a generalizace. V první fázi student identifikuje problém, následně na základě pozorování dat kategorizuje jazykový jev a v neposlední řadě generalizuje pravidla.

Obdobný přístup je využíván i v českém prostředí a tato cvičebnice se snaží předat jak učitelům, tak i studentům hotové nápady na cvičení, jež procvičují určité problematické oblasti češtiny nerodilých mluvčích. Gros práce pochází z dříve detailně provedené analýzy žakovského korpusu (Zasina, 2019) a vlastních učitelských zkušeností. Cvičení jsou uspořádána do samostatných kapitol s ohledem na obtíže v následujících okruzích: rozdíly v významu a význam slov, gramatický rod, skloňování, substantivizovaná adjektiva, tvrdá vs. měkká adjektiva, zájmena, předložky, předpony *s-/z-*, přičestí minulé, kolokace, frazémy, stylové varianty, konkurence genitivních koncovek *a-* a *u-*, kvantita. Jednotlivé cvičení jsou označeny příslušným grafickým znakem označujícím, zda dané cvičení vyžaduje přímou práci s počítačem, nebo je proveditelné v papírové formě.

Svou formou je tato publikace koncipována jako klasická cvičebnice, ze které učitelé a studenti mohou vybírat jednotlivá cvičení podle potřeby. Není nutné, aby se zde nabízená cvičení řešila postupně, i když některá z nich bezprostředně navazují na sebe, což je signalizováno v zadání. Cvičení, jež vyžadují přímou práci s korpusovými daty, jsou často propojena příslušným odkazem na daný nástroj. Cvičení neobsahují ve svém zadání postup práce s korpusem, takže se předpokládá, že se osoba pracující s tímto materiálem seznámí se základními funkcemi korpusových nástrojů a práce s korpusem

¹ Konkordance – je způsob zobrazování výsledku v korpusu s klíčovým slovem uprostřed a jeho pravým a levým kontextem (viz McEnery & Hardie, 2012, s. 35–37).
pojmy:konkordance. (2016, Jun 7). V Příručka ČNK. Vytaženo 12:28, March 29, 2019, od <http://wiki.korpus.cz/doku.php?id=pojmy:konkordance&rev=1465291976>

obecně, jež jsou stručně popsány s příslušnými odkazy na podrobnější popis funkcionality korpusu v další části úvodu.

Cvičení zde překládaná mohou být využita na různých úrovních znalosti češtiny, avšak doporučuje se pracovat s tímto materiálem od úrovně B1 a vyšší, na níž jsou učící se do určité míry jazykově samostatní a nebudou mít větší potíže s pochopením zadání a prací s korpusovými nástroji. Nicméně posouzení vhodnosti daného cvičení pro určitou skupinu je na učiteli, který sám nejlépe dokáže odhadnout schopnosti své skupiny a podle potřeb přizpůsobit daný materiál.

Doufáme, že tento materiál pomůže jak učitelům, tak i studentům systematizovat problematické jevy, nahlížet na češtiny z jiného pohledu úhlu, a zároveň bude mít inspirativní charakter pro další zájemce o korpusové metody, kteří by rádi připravili vlastní cvičení nebo prozkoumali zatím detailně nepopsané oblasti a objevili něco nového.

Adrian Jan Zasina

Praha, 6. března 2020

JAK ZAČÍT S KORPUSEM?

Hovoříme-li o publikaci shrnující cvičení na práci s korpusem, nemůžeme opomenout vůbec první korpusovou uživatelskou příručku *Jak vyžívat Český národní korpus* (Čermák et al., 2005), která byla doporučena studentům druhého stupně základních škol, středních a vysokých škol. Další uživatelskou příručkou pro školy byla publikace Michala Šulce (2007), jenž stručně krok za krokem popsal způsob práce s korpusovými daty. Během dalších let vzniklo několik studií zaměřených na využití korpusu ve výuce ČCJ (srov. Lukšija, 2010; Osolsobě, 2010; Vališová, 2009), kde jsou prezentovány konkrétní aplikace korpusu s ohledem na určité jazykové obtíže. V poslední době se rovněž objevily dvě publikace (Šmejkalová & Kopřivová, 2019; Šormová et al., 2019) věnované učitelům a studentům učitelství češtiny na základních a středních školách. Nicméně neberou v potaz využití korpusů ve výuce cizojazyčných mluvčích. Výrazný zlom v oblasti využití korpusů ve výuce ČCJ přináší zevrubná analýza Adrian Jan Zasiny (2019) identifikující nejvýznamnější problematické oblasti češtiny nerodilých mluvčích na základě žakovského korpusu. Studie nabízí jasný metodologický rámec pro tvorbu korpusových cvičení a uvádí jejich příklady.

Podívejme se tedy na definici jazykové korpusu. Korpus je zdrojem elektronicky uložených jazykových dat, které odrážejí skutečnou jazykovou situaci. Díky tomu je možné nahlížet na jazyk jako jeho autentický vzorek. Pomocí různých nástrojů lze statisticky vyhodnocovat jazykové jevy, protože ke každému slovu je přidána jeho gramatická interpretace. Můžeme se tak vžít do role badatele a zkoumat různé pravidelnosti. Informace o pravidelnostech lze využít za účelem kategorizace jazykových jevů a sestavení konkrétních pravidel, které najdou své uplatnění ve výuce cizinců.

Abyste byli schopni plně využívat všechny dostupné funkce portálu www.korpus.cz, je nutná registrace, která je zcela zadarmo. Registrace je jednoduchá. Její návod najdete zde: [https://wiki.korpus.cz/doku.php/kurz:zaciname?s\[\]=registrace](https://wiki.korpus.cz/doku.php/kurz:zaciname?s[]=registrace). Potřebujete-li se blíže seznámit se způsobem vyhledávání v korpusu, můžete projít on-line kurzem práce s korpusovým rozhraním v sedmi lekcích (<https://wiki.korpus.cz/doku.php/kurz:uvod>). Nemusíte se bát, pokud něčemu nerozumíte, vždy se můžete na nás obrátit a položit nám libovolný dotaz (<https://podpora.korpus.cz/>). K dispozici máme rovněž repositář korpusových cvičení Pro školy (<https://korpus.cz/proskoly>), který je sice zaměřený na rodilé mluvčí, nicméně najdete zde některé pracovní listy vhodné i pro cizince.

V zájmu o zajištění co nejlepšího startu s prací s korpusy jsme připravili několik úvodních cvičení, jejichž cílem je uvést uživatele do teorie a následně praxe. Díky této přípravě budete mít představu o tom, co lze v korpusu hledat a jak ho využít v praxi, navíc práce s korpusovými cvičeními bude pro vás snazší a příjemnější.

Zadání: V rámci samostudia si přečtěte definice korpusové lingvistiky (<https://www.czechency.org/slovník/KORPUSOV%C3%81%20LINGVISTIKA>) a jazykového korpusu (<https://www.czechency.org/slovník/KORPUS>). Odpovězte na níže uvedené otázky.

V čem spočívá odlišnost korpusové lingvistiky ve zkoumání dat ve srovnání s přístupem N. Chomského?

.....
.....
.....

Jaké problémy musí řešit korpusová lingvistika v současnosti?

.....
.....
.....

Čím se liší korpus od běžného elektronického archivu?

.....
.....
.....

Co je to *hapax*?

.....
.....

Zadání: Na uvedených stránkách (<https://wiki.korpus.cz/doku.php/cnk:uvod>) se podívejte na nabídku korpusů v rámci ČNK. Doplňte do tabulky čtyři základní typy korpusů a uveďte ke každému příklad korpusu, který obsahuje nejvíce slov.

Typ korpusu				
Příklad korpusu				

Zadání: Nyní se zkuste zamyslet a odpovědět, který typ korpusů nebo konkrétní korpus bude pro vaši účely nejvhodnější a proč.

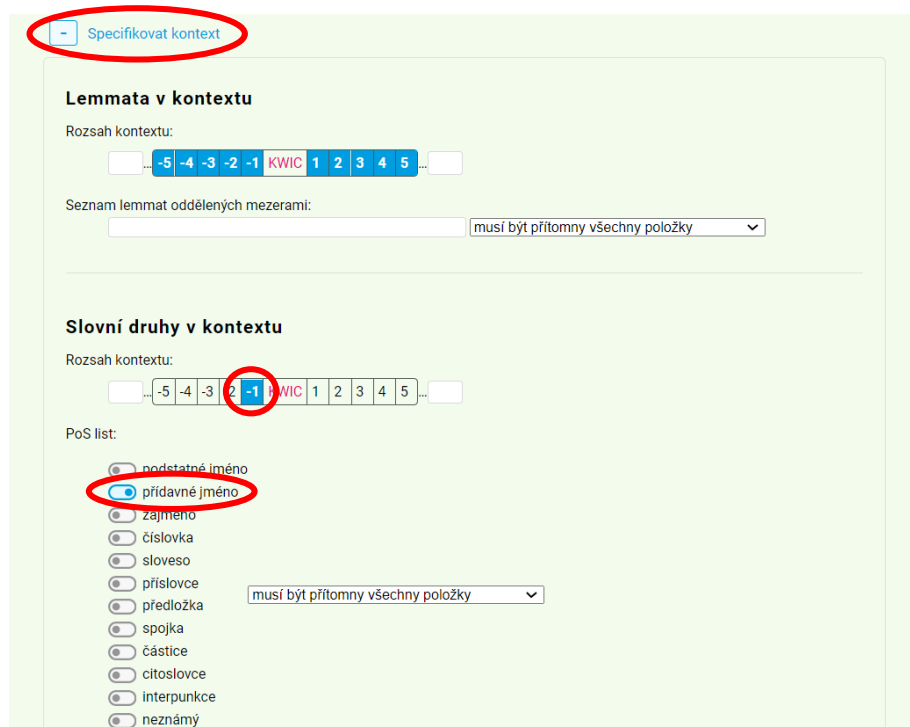
.....
.....
.....

Zadání: Seznamte se s vyhledáváním v korpusu v první lekci on-line kurzu (https://wiki.korpus.cz/doku.php/kurz:prvni_dotaz). Kurz vás provede základním vyhledáváním a typy dotazů v nástroji KonText.

Zadání: Nyní zkuste vyhledat seznam kolokací doporučeným způsobem. K níže uvedeným substantivům (*věk, muž, nemocnice*) najděte jejich tři nejčastější adjektivní kolokáty na základě dat z korpusu SYN2020.

..... věk muž nemocnice

K tomu postačí zadat dotaz a následně specifikovat kontext (viz obrázek), kde v rámci slovního druhu zvolíte rozsah kontextu **-1** – adjektivum se nachází na první pozici vlevo od KWIC (klíčového slova v kontextu) – a označíte přídavné jméno. Následně stiskněte *Enter*, nebo klikněte na *Hledat*.

The screenshot shows the KonText search interface with two sections: "Lemmata v kontextu" and "Slovní druhy v kontextu". In the "Lemmata v kontextu" section, the "Rozsah kontextu:" field has a range of -5 to 5, with -1 highlighted. Below it, the "Seznam lemmat oddělených mezerami:" field is empty, and a dropdown menu is set to "musí být přítomny všechny položky". In the "Slovní druhy v kontextu" section, the "Rozsah kontextu:" field also has a range of -5 to 5, with -1 highlighted. Below it, the "PoS list:" section has several radio buttons, with "přídavné jméno" selected and circled in red. A dropdown menu is also set to "musí být přítomny všechny položky".

V dalším kroku, abyste získali seznam nejčastějších adjektiv, vyberte z nabídky *Frekvence > Vlastní...* Zobrazí se vám okno, v němž vyberte atribut *lemma* a pozici *1L* (adjektivum se nachází na první pozici vlevo).

Frekvenční distribuce

Běžná Podle typů textů Závislost dvou atributů

Frekvenční limit: 1

Úroveň	Atribut	Nerozlišovat velikost	Pozice	(Node) začít od
1.	lemma	☐	1L	slova KWIC nejvíce vlevo

Vytvořit frekvenční seznam

Zadání: V korpusovém rozhraní KonText (<https://www.korpus.cz/kontext>) existují dva typy dotazu: jednoduchý a pokročilý. V jednoduchém typu dotazu můžete vyhledávat jednotlivá slova nebo slovní spojení. V pokročilém typu dotazu můžete např. vyhledávat podle specifikace gramatických kategorií. Zkuste vyhledat v korpusu SYN2020 předložky a vypsát pět nejčastějších na základě frekvenčního seznamu.

Nečastější předložky v korpusu SYN2020

1.
2.
3.
4.
5.

Ve vyhledávacím formuláři přepněte dotaz na pokročilý. Hned vedle se vám zobrazí funkce *Vložit tag*, kterou použijete pro vložení tagu označujícího předložku. Stačí vybrat z nabídky slovní druh a následně kliknout na *Vložit*.

Hledat v korpusu

syn2020 ☆

Pokročilý dotaz Vložit tag | Vložit 'within' | Klávesnice | Předchozí dotazy

`[tag="R.*"]`

Nyní můžete vyhledat všechny předložky. Pro sestavení frekvenčního seznamu vyberete z nabídky *Frekvence > Lemmata*. Tímto získáte seznam nejčastějších předložek v korpusu.

KORPUSOVÉ NÁSTROJE

Pro práci s korpusovými daty lze využít několik různých nástrojů. Každý nástroj je vhodný pro jiné účely. V rámci Českého národního korpusu existuje několik aplikací, kterých nabídka stále roste. Aktuální přehled všech nástrojů najdete zde: <https://wiki.korpus.cz/doku.php/manualy>. Aplikace jsou také aktualizovány, proto je vždy nejlépe se seznámit s aktuální verzí na webových stránkách.

S korpusovým vyhledávačem KonText jste se seznámily v předchozí části. Nyní se zaměříme na další aplikace, jež jsou vhodné pro využití ve výuce. Krátká zadání vás seznámí se základní funkcionalitou. Všechny aplikace lze vybrat na našem portálu z horní lišty aplikací; stačí kliknout na název příslušné aplikace.

Slovo v kostce (WaG): první přehledné seznámení s informacemi z korpusů

(<https://wiki.korpus.cz/doku.php/manualy:wag>)

Zadání: Zadejte do nástroje **Slovo v kostce** dotaz oko a zodpovězte níže uvedené otázky.

Jaký je nejčastější slovní tvar lexému oko?

V jakém typu textu se lexém oko nejčastěji vyskytuje?

Jaká je nejčastější kolokace lexému oko v psaném jazyce?

SyD: porovnávání variant slov či slovních spojení v psané i mluvené češtině

(<https://wiki.korpus.cz/doku.php/manualy:syd>)

Zadání: Podívejte se do nástroje **SyD**, která varianta sýra x sýru je častější v psaném a mluveném jazyce.

.....
.....

Treq: překladové ekvivalenty pro ČJ/AJ a další jazyky

(<https://wiki.korpus.cz/doku.php/manualy:treq>)

Zadání: Představte si, že váš student je Francouz. Pomozte svému studentovi najít překladové ekvivalenty v jeho mateřském jazyce pro následující lexémy:

bouřka prázdniny

stáž chřipka

Morfio: vyhledávání slovtvorných vztahů

(<https://wiki.korpus.cz/doku.php/manualy:morfio>)

Zadání: S pomocí nástroje **Morfio** zjistěte, která slova se společnou bází mohou končit jak na -ovitý, tak i -ný.

společná část	odlišná část
.+	ovitý
	ný

.....

.....

.....

1. Význam slov na základě kontextu/rozdíly ve významu

1. Na základě dat z korpusu SYN2015 srovnajte konkordanci dvou uvedených slov a popište, jaké jsou mezi nimi podobnosti a rozdíly.

https://www.korpus.cz/kontext/view?maincorp=syn2020&viewmode=kwic&pagesize=40&attrs=word%2Cafun%2Clemma%2Ctag&attr_vmode=mouseover&base_viewattr=word&refs=%3Ddoc.title&q=~Gao4mluSmqGM

shniju , až se začnu rozkládat . Ale takhle jsem	musel	chodit ven , na Staré Město k Viole , do
vozidla máte v úmyslu se zařadit před toto vozidlo .	Musíte	dávat znamení o změně směru jízdy ? (otázka za
abychom mohli přistát na kamenitém pobřeží , tak by Země	nemusela	vypadat příliš odlišně od té dnešní . Oceánské vlny přinášející
„ Já vím . Utíká to , co ? Už	musíme	jet , budeme pryč pár týdnů , ale až se
to dodělat . A dobře víš , že ve tři	musím	vyzvednout Katie . „ Před chvílí bylo devět .
„ pronáší Annie Farellyová ke spící stařence . „	Nemusíte	se ho vůbec bát , paní Cauleyová . “ Jakmile
nemůžeme uzavřít a vzít si dovolenou . O zvířata se	musíme	starat každý den , “ řekla Právu pracovnice zoo Ilona
. Z toho důvodu se nakonec s produkcí nedohodila	musel	od projektu odstoupit . Na jeho místo nastoupil James McAvoy
ale dovtípila a nechtěla mě ubytovat . Proto jsem odtamtud	musela	hned ráno pryč . Náhodou jsem měla v Ivanovicích velmi
otázky dětí : „ Proč je smrt ? Proč lidé	musěj	umírat ? Co se s lidmi stane , když umřou
lidí na skále i pod ní ulevit . Ovšem vše	musí	být bezpečné , “ zdůraznil už dříve náměstek děčínské primátorky
které mě stále inspirují a motivují . Čeho jsi se	musela	kvůli dětem vzdát ? Převažuje to , co jsem díky
. Přestože se vše jeví dost složité , koně prý	nemusej	nijak cvičit . „ Jsou z lesa zvyklí chodit přesně
zvláště alkoholu (suché víno) nebo tučných potravinách ,	nemusí	glykemie stoupat akutně , nicméně vzhledem k energii jsou pro
měl vliv i na změnu produktů a služeb , které	nemusej	využívat oficiální komerční komunikační a prodejní cesty . Ekologické faktory
je hodně náročné na čas i prostor . “ „	Nemusíte	to podepisovat teď hned , nechte si to projít hlavou
jsou jinými slovy červené lucerničky . Ergo ... jistě to	nemusím	dál rozebírat . Víím , že je to teatrální ,
. “ Na velké dohady nezbýval čas . Poslat ženskou	nemusel	být zase tak špatný nápad . Sledovali to od bazénku
, který by byl něčeho takového schopný . To mi	nemusí	nikdo zvlášť vysvětlovat . “ „ Nemusí nikdo zvlášť vysvětlovat
bez budíku a užívám si těch 30 minut , kdy	nemusím	nic . Většinou si přečtu noviny , protože během dne

2.

a. muset × smět

přesile . Pro sedmihradského knížete to byl triumf , navíc	 nemusel 	poslední dny před dohodnutým úderem proti císařskému vojsku prožít v
na žádné dlouhé vysvětlování , " odpověděla nevrle . „	 Musím 	kontrolovat výšku . " Zafukala prstem na jeden z měřicích
paliva . Hořák se musí rovněž čistit . Také se	 musí 	seřadit tak , aby spalování směsi plynu a vzduchu probíhalo
zajímalo mě , jak tuto výjimečnou etapu vnímá muž .	 Musím 	přiznat , že autobiografická knížka tohoto autora mě okamžitě „
lidmi nebo jakoukoli další službu uváděnou v seznamu níže .	 Nemusíte 	se bát , že to provedete špatně , policii nebude
by se dalo říci , že reálné důvody , proč	 musel 	Svoboda padnout , vlastně neexistují . Leccos ale pochopíme ,
K využití internetu je potřeba splnit dvě základní podmínky :	 musíme 	mít k němu přístup a musíme s ním umět zacházet
fotbalové ligy ? ANO „ Dobrý nápad . Projekt ale	 musí 	schválit UEFA , musíme vytvořit ekonomické podmínky vyhovující oběma stranám
prostor připomínal vnitřek stanu nějakého polního maršálka řídicího válku .	 Museli 	se několikrát rozhlédnout , než si všimli , že Gilliam
prakticky výhradně příběh o západních donorech . V tomto ohledu	 musíme 	také připustit , že SSSR byl v porovnání objemu poskytovaných
v klimatické komoře Ústavu experimentální botaniky v nedalekém Jülichu .	 Musí 	být rychlejší než zahradnice , protože nesmí v blízkosti rostlin
měsíce po lhlě splatnosti . V prvním případě by se	 muselo 	jednat o neplnění peněžitých závazků v rozsahu , který s
se zdá , že to dívka nemůže vydržet , že	 musí 	prasknout , rozskočit se . V polovině si Oksana prokousne
Židů a od té doby se o nich neví .	 Musela 	bych se podívat líc , abych měla jistotu , ale
vypadalo jako ideální , se brzy ukázalo jako obtížné :	 museli 	jsme se vměstnat do malého bytu a já byla tou
zákona skládání rychlostí (2.14) dostaneme Abychom určili ,	 musíme 	nejdříve přejít ze soustavy do klidové soustavy kondenzátoru (soustavy
výzdobu použijte jen výrobky určené do exteriéru ! Příslušné informace	 musí 	být vyznačené na obalu i v návodu . Vánoce známých
už to půjde samo . Měl pravdu . Sitcom se	 musí 	„ zajet " a mít ten správný rytmus , což
rehabilitace , na tom se můj věk podepsal nejvíc .	 Musela 	jsem na všechno dbát ještě víc než dřív , "
a rukou se pleskla přes ústa . „ Co to	 musí 	být za člověka , když se nechce setkat s nejlepšími

nebo jen soukromým vyučováním doma . Na veřejných národních školách	 nesměli 	být židé vůbec , tedy ani jako privatisté , a
„ No , tatínek mi řekl , že se tam	 nesmí 	mluvit nahlas . " „ Tam se nesmí mluvit nahlas
to pak větší vzrůšo . A nezapomeň , že to	 nesmíš 	nikomu říct . Má to být tajemství . " Naléhavě
.. Jedno z mnoha Kasových pravidel znělo , že nikdy	 nesmím 	jezdit nikam , kde to neznám . „ Ty musíš
.. Kroky . Pak Lallyho hlas . dvacet čtyři "	 Nesmíme 	jim dát moc možností , " říká Lally , "
přesto však , již měla připravenou výmluvu . O nemoci	 nesmělo 	padnout ani slovo , za to byl mezi služebnictvem vyhlášen
Ale nakonec to byl přece jen pan Schön , který	 směl 	na závěr bohoslužby třikrát udeřit kladivem do zvonu . Když
Doprovodným programem jsou doplněny zejména autorské výstavy jičínského muzea (Smím 	prosít ?) , výstavy regionálních umělců (Karel Šlenger
vůbec nic . Mariannin strýček byl bratr jejího otce ,	 směla 	jsem bydlet u něj , než se mi narodí dítě
byrokraty . S tím počínáním jsou spjata známá rizika .	 Nesmíme 	sami sobě dovolit , aby nakonec byly zase hromadně povolány
otřepaným frázím . Nesmíme dělat unáhlené závěry , ale také	 nesmíme 	váhat přijmout evidentně nejlepší vysvětlení svých zkušeností . Musíme zkusit
cokoli . Proboha , snad to nebylo hospodářský zvíře .	 Nesmím 	zpanikařit , všechno se vysvětlí . Toyota stále předla .
nebudeme , " dodal Dlouhý . Teplíce zjišťuji , zda	 smí 	zveřejnit platy hráčů Prvoligový fotbalový klub ze Stínadel chtěl v
von Roth se v Innichenu ještě neobjevil , jsem si	 nesměl 	„ jak se říká , ani uprdnout , ne tak
Mimi se ušklíbla . „ To se nestane . Jenom	 nesmíš 	otáčet klíčem násilím , to poznáš , když už to
neříká , co nemáš zabít . Říká , že prostě	 nesmíš 	zabít vůbec , tečka ! A to se týká všeho
už s myslivcem ! Tvrdils , že ten se zase	 nesmí 	podávat chlazené , protože by byl k nerozeznání od visky
se začne smát . Jean-Baptiste se k ní přidá ,	 smějí 	se tiše , sykavě , až je náhle přeruší nepravděpodobně
ne tažený či zvedaný , hráč provádějící volný úder se	 nesmí 	dotknout míče podruhé , dokud se míče nedotkne jiný hráč
za tím pokání , nýbrž napomenutí , že žádný poznatek	 nesmí 	uniknout za hranice . Jedná se o velmi citlivé téma

b. prosit × žádat

uchu a tlumeným tónem se zeptal : „ Je to jako bych stál na hraně útesu . Řekni ne , Kdo k čertu jsi ? “ „ Uklidni se , srpna , což byl Den barevných ve Slavnostní hale , být trochu starší . S tím se dokáže pobavit . a i kdyby to poznal , tak by řekl ale ? “ „ Jone ? Jonathane ? “ „ Ano jitra , “ povídám a on mi kývnul . „ Beth . Představil si , jak k němu přistoupila a Rozvlykala se . “ Prosím tě přestaň , přestaň , „ Řekni mi , co se děje , mamí ... , že by mohlo být všechno ztraceno . “ No v jeho osobním životě také nevrtám a vrtat nebudu . , a až ji budete vyzvedávat z banky , pamatujte Chceš to slyšet celé ? “ „ , Ano , „ Dáš si kakao ? “ „ Ano , do ochrany a když umřu v noční době , ještě přitížila , ale přesto trvala na svém : „ říkat jediné z legrace . A nikdo vás mimochodem také přítom nemáte šaty ani trochu od krve . “	prosím	opravdu váš tajemník , nebo spíš taková ... gorila ?
	prosím	ji úpěnlivě v duchu . Řekni ne , řekni ne
	prosím	. Zbytečně se rozčiluješ . “ „ Protože se mě
	prosil	velký abolicionista a vůdce Frederick Douglas “ Vše o co
	Prosím	tě , o čem . Nevím . . . Já
	prosím	tebe , tak si to tak neber . Co se
	prosím	? “ „ Jone , to jsem já . Bobby
	Prosím	vás , kudy se jde k moři ? “ Sotva
	prosila	ho , aby zůstal . Zoufale si přál , aby
	prosím	tě , “ opakoval a konejšivě ji hladil . Dlouho
	prosím	. Mrzí mě , že jsem o tobě pochybovala .
	prosím	, “ řekl netrpělivě Pelz a vykročil k němu ,
	Prosím	všechny , aby můj osobní život nechali stranou a už
	prosím	, že to není renta od panství ani od dědice
	prosím	. “ Zuby mu cvakaly , jako kdyby je měl
	prosím	. “ Chlapec se snaží nebrečet , samým úsilím ho
	prosím	, vem mou duši k sobě . 33 „ Jestli
	Prosím	vás , musím to aspoň zkusit . “ „ Tak
	neprosil	, pane , abyste se šířil o mé tváři .
	prosím	, přesně tak . To prosím vrtá hlavou i Nakatovi

Uvidím tedy , zda budu schopna udělat , oč mě Holčáková . Policie zveřejnila i fotografie z místa nálezu přes stažené okénko vozu ovanuly pijácké výpary . Zdvořile ji z Prahy , kteří chtějí odejíti ilegálně do Německa a se něco pokazilo . Nemá toho moc na práci . zmocňovat jeho společníka . „ Ale zdá se , že Český Těšín 248 stran . Vydání první knihy nakladatelství Paseka Gaupp , známý psychiatr . Wagner ho ale odmítal a úskočnost . Herbert Kappler , velitel SS v Římě , toho , že škola v roce 2009 pod jeho vedením pauzu , David musel vedení fotbalového klubu Los Angeles Galaxy obchodu vyhlašovat každoročně do roku 2014 . O grant mohou služba včetně služby poskytované ze strany rytířů se od nich Na moje upozornění , že jsem ho o tuto službu Protože jsi mírně zabeďněný . Hoši z NASA od nás dovoluje pokračování , a svým způsobem si je dokonce i se obrací mnoho klientů , kteří refinancují svou hypotéku . muziko J. Brahms : Ukolébavka Unikátní koncert Začátkem listopadu jsme jak to bylo . O ten studijní pobyt jsem poprvé Sea Lounge , překrásná ve večerních šatech , jak si	žádáš	. Zavřela jsem dveře svého bytu . Ten , kdo
	žádá	veřejnost o pomoc při ztotožnění . Muž byl oblečen do
	žádá	, aby podstoupila test na alkohol . Margot bere do
	žádal	Jaroš e , aby jejich převedení zařídil . Ujednali spolu
	žádá	o teplý ručník . Vloží jeden do elektrické trouby .
	žádám	příliš . V noci se občas pod jeho okny shromáždí
	žádejte	u svých knikupců nebo na adrese : Nakladatelství Paseka ,
	žádal	popravu . Nakonec s Gauppem spolupracoval a psychiatr byl velmi
	žádal	26 . září od židovské obce padesát kilogramů zlata pod
	žádala	dotace pro studenty na oborech , které nebyly akreditované .
	žádat	o speciální povolení odletět . Ihned po obřadu Beckham skočí
	žádat	průmyslové podniky , výzkumné organizace a vysoké školy či Akademie
	žádala	z titulu poddaných osob v království , a nikoliv z
	nežádal	, odpověděl delší operní árií . Shodli jsme se na
	žádají	laskavé svolení , zda mohou naše pozemky využít . Jako
	žádá	. Po dalších více než dvaceti letech stojí za to
	žádají	o vypracování nabídky , kterou pak následně využívají při vyjednávání
	žádali	Svaz skladatelů o Rytířský sál Valdštejnského paláce na předvedení koncertu
	žádal	před pěti lety . Byl řádně naplánován a vedení ústavu
	žádá	etiketa , snad kvůli horku , které ventilátory nestačí rozhánět

3. Uhádněte význam slova na základě kontextu.

a.

zнову se vysmrkám .	„ Vážně to byla moje	„ pokračuju dramaticky zvýšeným hlasem . „
ukázala , jak jí na tomto utkání záleží . Samozřejmě	kdo jste , pokud je nějaká platba opomenuta . Jedna	se může stát vždycky , ale dělá se vše pro
jaké to je žít , s bratrem – trumpetistou . Zkrátka Bertíkova	svoje děti .	a jste zablokováni . Lekla jsem se , že u
odtud by unesly ten nezasvěcený redakční výkřik : je tu	jsi ho tři roky .	nemusí spočívat tolik v nedostatku rozumu , ale spíše v
jde o tzv. kruh v důkazu) . Další logická	Odměrné válce : Kalibrované nádoby na odměňování objemu kapalin .	! „ Moře chyb ! „ Mámě je líp . „ Táta sedí
od 1 . Obvykle se vyjadřuje v procentech .	jako pitomec , nebo snad dokonce zrádce . Ale taková	„ Ano , ale
nemohou .	Uvažuje - li člověk , kde se stala	proti zásadě dostatečného důvodu vzniká , když jako premisu důkazu
obrátek motorů , a tak prý ke katastrofě vedla banální	„ Měl jsem si puk nechat pro sebe , moje	měření objemu v odměrném válci je větší nežli při měření
se o tom samozřejmě nedozvědí , ale je to jejich	odejít do vyhnanství . Podporovali Pompeia , a to je	zesílení G operačního obvodu ,
do Egypta německý generál E. Rommel se svou armádou .	příjmovým skupinám . Otázka však spočívá v tom , zda	se může přeci stát každému ! A kdo ví ,
já jsem si však byl čím dál jistější , že	došlo i na Huga Haase :	„ přirozeně první , co ho napadne , je ,
Musí se vrátit do své normální podoby . Byla by	dostalo za poslední čtyři roky . Pak by byla naše	„ kál se Petr Vampola . Jenže kdyby se
si , že nejsilnější je asi ten základní článek ?	j . Stočení vektoru G / G I (fázová	posádky , jako kdyby se příslušná blondýnka pokoušela rozjet auto
nechcete se v něco takového sami proměnit ? Pozor !		„ která ublíží nejen Nečasovi , ale také politice jako
		„ říká prezidentka Exekutorské komory Jana Tvrdková .
		„ jakou člověk nedostane příležitost udělat dvakrát . Z prominentních
		v navigaci znamená smrt . Naposledy zde vybuchlo před několika
		tkví v demokracii . Když stejný systém (tedy demokracie
		není na mé straně . A taky že ne :
		částečně v hercích , v obsazení , v režii ,
		„ kdyby kvůli své moci ublížil další lidské bytosti -
		„ že jsme ho tady drželi tak dlouho . Anebo
		! Vezměte do ruky plnou tašku a zvedněte ji .
		j) se jeví jako hlavní příčina vektorové chyby e
		! Zásadní chyba ! Protože kdo chce slyšet užaslé reakce

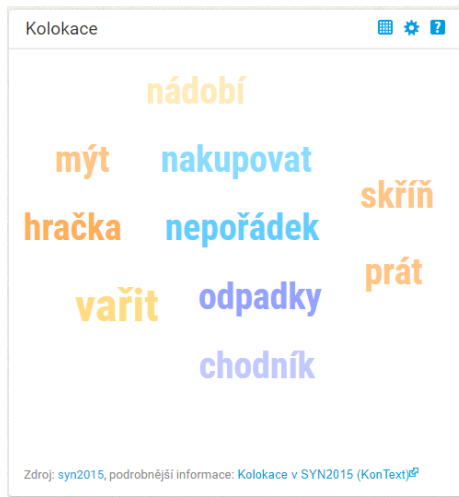
b.

návrhu zastávají filozofii , že uživatelé normy mají používat vlastní	španělštiny , proto si s sebou do německého Harcu vzala	„ Pokud jen zamění názvy původních článků , mine se
jehož veřejnost pořád vnímá velmi pozitivně .	Jak Klaus obohatil	„ všude ho nosila s sebou , v kabelce nebo
jsem si s tlukoucím srdcem odnášel Fürstův Latinsko-český a Česko-latinský	„ Zeyerovu sbírku „ Poesie “ a útlý svazek sbírky	čestiny
daroval Cempírek celou výhru (minus daně) na vietnamsko-český	„ Tím si zároveň vytvořil silný argument pro podporu teze	„ Svěrázné názory a ještě svěráznější slovník . Václav Klaus
„ ale ani nejvyšší rozhořčení nebylo s to nabourat mu	„ Za tři čtvrtě roku podal Dalibor žádost o rozvod	„ Zeyerovu sbírku „ Poesie “ a útlý svazek sbírky
koncepti „ štíhlosti “ . Toto slovo samo obohatilo manažerský	„ až někdy v devadesátých letech , kdy pracovníci Massachusettského technologického	„ Svěrázné názory a ještě svěráznější slovník . Václav Klaus
„ Prosím ? “	„ Úředník , nezvyklý na takový	„ Zeyerovu sbírku „ Poesie “ a útlý svazek sbírky
slova ? Co tím chtěl Ambrož říci ?	„ Vytáhl jsem	„ Tím si zároveň vytvořil silný argument pro podporu teze
s kolegy . Kniha obsahuje pouze ukázky hesel . Kompletní	„ s 20 000 hesly je na přiloženém CD . Jde o	„ až někdy v devadesátých letech , kdy pracovníci Massachusettského technologického

4. Podívejte se na nejčastější kolokace sloves čistit a uklízet. Utvořte dvě věty s vybranými slovy pro každé sloveso.

čistit

uklízet

5. Doplňte chybějící sloveso. Co bude vhodnější: *čistit* nebo *uklízet*?

Začal nepořádek, co po sobě vědci nechali.

Teď seděl na schodech a si staré boty.

Maruškado skříňě sváteční šaty.

Opět vyrazili do lesa odpadky.

Spoustu času strávil tím, že si brýle.

..... si zuby dvakrát denně.

6. Přiřadte následující slova ke správnému slovesu.

dům, zuby, boty, pokoj, vzduch, voda, ucho, odpadky, okno, brýle, nádobí, nepořádek, věci, les, hračky

Čistit	Uklízet

- 7. Podívejte se na nejčastější kolokace sloves *stříhat* a *sekat*. Utvořte dvě věty s vybranými slovy pro každé sloveso.

stříhat

Kolokace 🔍 ⚙️ ?

vlas

živý **dohola** **ucho**

nehet **nůžky** **video**

plot **nechávat**

lepit

Zdroj: syn2015, podrobnější informace:
Kolokace v SYN2015 (KonText)²

sekat

Kolokace 🔍 ⚙️ ?

dřevo

trávník **bodat**

kosý **pravidelně** **dříví**

tráva **dobrota** **meč**

latina

Zdroj: syn2015, podrobnější informace:
Kolokace v SYN2015 (KonText)²

- 8. Doplňte chybějící sloveso. Co bude vhodnější: *stříhat* nebo *sekat*?

Děda mě v jedenácti naučil kosou zahrady.

Na webu už můžete i video.

Žena mezitím dřevo

Ďábel si nehty.

Fjelljo živý plot.

S křikem (ona) mečem proti nepříteli.

9. Přiřadte následující slova v akuzativu ke správnému slovesu.

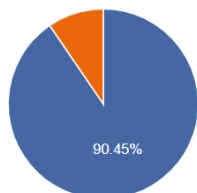
vlas, trávu, živý plot, nehty, video, trávník, stromy, větve, dřevo, materiál, ruce, zahradu, maso

Stříhat	Sekat

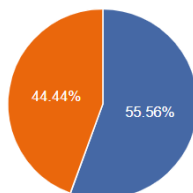
10. Jak bychom měli psát sloveso *stříhat*? *Stříhat* nebo *střihat*? A jak vyslovovat? Podívejte se na níže uvedené informace a odpovězte na položené otázky.

Psaný jazyk

[1] stříhat
[2] střihat

Mluvený jazyk

[1] stříhat
[2] střihat

11. Najděte příbuzná slova k uvedeným příkladům a použijte je správně ve větách.

a) rod (rod.+)

.....

b) krása (krás.+)

.....

12. Na základě nalezeného kontextu v korpusu SYN2015 vysvětlete rozdíly ve významu.

a) prvorozený syn × jednorozený syn

.....

b) dvojče × dvojník

.....

c) tržiště × tržnice

.....

d) truhlář × truhlík

.....

13. Pomocí korpusových dat najděte uvedená slova nejméně ve dvou významech a napište příkladovou větu ke každému nalezenému významu.

a) volat

.....
.....

b) sál

.....
.....

c) se

.....
.....

d) pasáž

.....
.....

14. Pomocí korpusových dat najděte uvedená slova nejméně ve třech významech a napište příkladovou větu ke každému nalezenému významu.

a) letět

.....
.....

b) lístek

.....
.....

c) hlava

.....
.....

d) kruh

.....
.....

15. Pomocí korpusu SYN2015 najděte k následujícím slovům příklady slovních spojení a následně vysvětlete, v čem spočívá jejich rozdíl ve významu.

a) sluneční – slunečný

.....
.....

b) srdeční – srdečný

.....
.....

c) trestní – trestný

.....
.....

d) zábavní – zábavný

.....
.....

e) dvorní – dvorný

.....
.....

f) adresní – adresný

.....
.....

g) životní – životný

.....
.....

h) čelní – čelný

.....
.....

16. Pomocí korpusu SYN2015 najděte k následujícím slovům příklady slovních spojení a následně vysvětlete, v čem spočívá jejich rozdíl ve významu.

a) dlužní – dlužný

.....
.....

b) škodní – škodný

.....
.....

c) zpěvní – zpěvný

.....
.....

d) mravní – mravný

.....
.....

e) ložní – ložný

.....
.....

f) prodejní – prodejný

.....
.....

g) hutní – hutný

.....
.....

h) výstavní – výstavný

.....
.....

17. Pomocí korpusu SYN2015 najděte k následujícím slovům příklady slovních spojení a následně vysvětlete, v čem spočívá jejich rozdíl ve významu.

a) samosprávní – samosprávný

.....
.....

b) nákladní – nákladný

.....
.....

c) obřadní – obřadný

.....
.....

d) živelní – živelný

.....
.....

e) parní – parný

.....
.....

f) volní – volný

.....
.....

g) soudní – soudný

.....
.....

h) strážní – strážný

.....
.....

18. Pomocí korpusu SYN2015 najděte k následujícím slovům příklady slovních spojení a následně vysvětlete, v čem spočívá jejich rozdíl ve významu.

a) početní – počtný

.....
.....

b) obecní – obecný

.....
.....

c) žilní – žilný

.....
.....

d) podvodní – podvodný

.....
.....

e) správní – správný

.....
.....

f) obilní – obilný

.....
.....

g) skalní – skalný

.....
.....

19. Pomocí korpusu SYN2015 najděte k následujícím slovům příklady slovních spojení a následně vysvětlete, v čem spočívá jejich rozdíl ve významu.

a) nájemní – nájemný

.....
.....

b) přestupní – přestupný

.....
.....

c) niterní – niterný

.....
.....

d) odběrní – odběrný

.....
.....

e) nosní – nosný

.....
.....

f) vazební – vazebný

.....
.....

20. Pomocí korpusu SYN2015 najděte k následujícím slovům příklady slovních spojení a následně vysvětlete, v čem spočívá jejich rozdíl ve významu.

a) brzdící – brzdící

.....
.....

b) budící – budící

.....
.....

c) plnicí – plnicí

.....
.....

d) sušící – sušící

.....
.....

2. Gramatický rod

21. Podívej se na konkordanci a na základě těchto dat určete rod slov: *kancelář, židle, výprodej, tříšť, snídaně*.

díky tomu uzavřela hned v březnu čtyřmilionovou smlouvu s advokátní kanceláří	Rowan Legal , která měla pro radnici vybrat nejvhodnější řešení
že hlavním lákadlem snímku bude postava organizátorky nové „cestovní kanceláře“	“ v podání Heleny Růžičkové . To je také pravda
něj to navíc nebyl Dospiva , kdo řídil projekt sázkové kanceláře	Fortuna , ale úplně jiný partner Penty . V souvislosti
demokratickou předsedkyní sněmovny Nancy Pelosiovou , jak dětem ve své kanceláři	vysvětluje , že to „ co děláme tady v
Patnáct let po založení Federovy společnosti mě při odchodu z kanceláře	zastavila dívka . Vypadala podivně v té beztvaré róbě ,
městské části . Shepherd's Bush byl samý výprodej , sázková kancelář	a trafiká . Holland Park zase samá drahá květinářství a
a různých papírů . Jako by si tam Asad zřídil kancelář	pro volební kampaň na úřad prezidenta . Seděly tam tři

přetřel si rukou špičatou bradu . „ Nehoupej se na židli	„ napomenula ho matka , aniž vzhledla . Doktor
vybavený bar , k němuž židle patří . Výškově nastavitelná židle	Alicante . Cena 999 Kč (Kika) . Židle
„ Jane , ohromená novou informací , se na židli	prudce zaklonila . Jimmy a Bradley se ve stejné době
daleko od svých k nářadí , k strojům , k židlím	„ k dlažbě , k lidem přikovaných srdcí . Učinil
nícheho nic strčil do kapsy . Otočil se i s židlí	k Martinovi . “ Dáte nám opci na svou příští
JÍDELNÍ ŽIDLE 3 v 1 PLANET (KinderKraft) Vysoká židle	se stolečkem , samostatně lze využít židli i stoleček ,
pak mě vybědne , abych si sednul , na stejnou židli	jako vždýcky . Má na sobě černé tričko , přes

v téhle červené brožurce , kterou jsem objevila v jednom výprodeji	„ nacházíme pojetí s jednotlivými fázemi , postupně se zušlechťujícími
do dvou set korun . Nastávají časy velkého a dlouhého výprodeje	„ což je skvělá zpráva pro sběratele i audiofilly ,
ledna dosahují slevy i více než 70 procent . „ Výprodeje	a slevy jsou pro zákazníky už tradičně velkým lákadlem a
a vyvěsila před ně cedulku , na které stálo ` Výprodej	za poloviční cenu ! ` . Potom se s hlubokým
„ Marka Bakoše a hlavně Vladimíra Darídu . Ale velký výprodej	zřejmě nehrozí , jak napovídají slova trenéra Vrby : „
zaklíněná v polstrovaném křesle , které Sal Ioni koupila ve výprodeji	„ jen seděla a poslouchala . Nic si nezapisovala ani
„ Táhne mu na padesátku , nosí bundu z armádního výprodeje	a bílé tričko a na krku mu cinkají psí známky

napínají , cítit vítr , slyšet vodu a cítit její tříšť	na své kůži . . . ? To tehdejší děvčátko
mazlavá konzistence . Tak si je nechává nosit v ledové tříšti	. . . Britney Spears nutně uprostřed pokoje potřebuje tyč
rumu 50 ml curacao blue 200 ml ananasového džusu ledová tříšť	200 ml sektu lístky meduňky 1 Z citronu vykrojíte čtyři
že se obrátil na záda a vysypal s řinčením poslední tříšť	a poslední zbytky lahví , které zůstaly vžít na dně
a tak zůstane . Udělaly jsme si u nás ledovou tříšť	z mandarinek , protože máme ledničku , zatímco ta jejich
podívanou radí , aby si přibalili pláštěnku . Oblak vodní tříště	vás totiž dostihne kdekoli – ať se díváte zezdola ,
zrovna ideální podmínky , na vodě je letos jen ledová tříšť	. To před dvěma roky jsme museli prosekát prostor pro

neobjektivní . Co mi ale vadilo , tak to byly **snídaně** a večere , které nebyly zrovna pestré . Pro člověka jsem rty a chystala se jí říct , že dělám **snídaně** i pro sebe . Místo toho jsem si k ní sama za sebe . Když dotelefonuju , dorazí poměrně slušná **snídaně** , kromě vajec a klobásy ještě toust , kukuřičná kaše chodbě zarachotí klíči . Za hodinu zasednou ke stolu k **snídaně** a ospale si budou něco povídat , bachařky za skleněnou . " Fajn . Tak zajdeme někde poblíž na **snídaně** . " Jízdu na trase Fudžikawa - Kóbe pan Nakata gauči v obýváku . Ráno mi Jeni připravila další výbornou **snídaně** . Zbejvalo odvízt rakev na letiště . Snažil jsem se na to přijdeme , mladý muži . Měl jste k **snídaně** borůvkové lívance ? JORGEN : Cože ? Já myslel ,

22. Na základě pozorování korpusových dat z korpusu SYN2015 určete, jaký gramatický rod a číslo mají následující tvary adjektiv: *dobré, nová, krásní*.

. Nu , ve srovnání s tím bylo tohle ještě **dobré** . Fomalhiwan nechce nic písemně . „ Řekl bych , " Věděl , že na všechny tyto otázky existují docela **dobré** odpovědi , ale na ty se neptal . Slovo „ jako dobré pivo za rozumnou cenu . Podle mě je **dobré** udržet nízké ceny , aby lidé do restaurace chodili hojně To však neznamená , že bych rád nevzpomínal na některé **dobré** znalce a autory statí , kteří tvořili současně se mnou týdne zaznamenal období , kdy byl duševně čilý a v **dobré** náladě jako kdysi , když byl v nejlepší formě . , jejich talentu , zkušeností a do velké míry také **dobré** paměti . Dnes mají lidé pomocníka , který eliminuje často , který mnohdy rozhodne , kdo získá zakázku . Máme **dobré** prostředí pro inovace ? Úspěch českého Siemensu je do značné mezi prostředky a cíli - tím , co je " **dobré** k něčemu " , a tím , co je " je zcela logicky jedním ze stěžejních cílů Evropské unie . **Dobré** silniční spojení je klíčový ekonomický faktor , který pomáhá například hotelu podle libosti v naprosté spokojenosti zahájí nový den . **Dobré** ráno . Dvanáct hodin . Zpět v redakci . Mabel

miliardy korun . Díky investici nyní lidem v Přerově slouží **nová** nástupiště a přibyl také podchod . „ Bezbariérový přístup cestujících dosti pilně 243 relativně hotovými stránkami a přicházel jsem na **nová** řešení , na nové škrty , na nové vsuvky . vybrané dokumenty či spisy budou přesunuty do NDA . Přichází **nová** generace Výše uvedená vazba na digitální spisovnu a digitální archiv Rick (Seraforss) , astronauti NASA , a úplně **nová** informace je , že mezinárodní pojišťovna AON se rozhodla krýt . Biskup jim tedy odevzdal poustevnický hábit a dal přátelům **nová** jména na znamení , že jsou povolání k novému životu a ideologií a začali studovat nové formy religiozity , „ **nová** náboženská hnutí " , deprivatizaci náboženství , „ vícečetnou náboženskou Carrolová spatřila změnu v dívčině tváři , osvítila ji zcela **nová** myšlenka a v duchu zvolala : Už to chápu ! , kde se vlastně berou SpiderManovy pavučiny , přiklání se **nová** filmová filmová verze na opačnou stranu než ta minulá . TRONIC EURO 6 n Na jaře loňského roku byla odhalena **nová** generace německého lehkého užitkového vozidla , která samo sebou přišla často odkázání jen na elektrošoky . Proto ho později uchvátila **nová** věda - a málokdo nakonec pro českou psychofarmakologii udělal tolik

jako ukázkové moderní socialistické město . Mělo vysokou školu , **moderní** paneláky , plavecký bazén a dokonce vlastní lunapark (snímek hangáru . Neonové potrubí a klenutá střecha Levianta dodávaly místu **moderní** vzezření , ale když se večer rozsvítila světla , dopadl někdy v „ převrácené " podobě) naplnění v pozdně **moderní** společnosti , tedy v onom tzv. dezorganizovaném kapitalismu . Britští - ve velkoměstský , z „ předválečného " v „ **moderní** " , včetně změny politického systému . Staropražské (či teorii předsudku , upozorňující nás mj. na skutečnost , že **moderní** myšlení , označující se tak rádo za bezpředsudečné , se aljašský státní policista Liam Campbell . Díla Dany Stabenové jsou **moderní** i staromódní zároveň . Neotřelá ve snaze o přesvědčivou realitu dohledné době jedinou novinkou v Kladské . Vznikne tu i **moderní** interaktivní Dům přírody . Přivítá návštěvníky při vstupu do národní velká míra individualizace + pohodlné nastupování na zadní sedačky + **moderní** technika na palubě - nadváha - slabší účinnost brzd Ghost nových příchozích byla desetkrát početnější , to znamená , že **moderní** lidé vyjídali většinu potravních zdrojů . Také spolu mohli lépe tomu , aby skutečně vynikla , doprovod dvorních dam . **Moderní** růže sice kvetou dlouhé měsíce , přece jen ale zbývá

23. Jaký rod mají substantiva, která končí na *-ář*? Lze nějak určit, který gramatický rod převažuje? Zadejte do korpusu dotaz pro slovní tvary *+.ář* a podívejte se na jednotlivé rody.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

24. V korpusu SYN2015 najděte všechna možná substantiva končící na *-ej* (dotaz: [tag="N.*" & word="+.ej"]). Jaký mají rod? Lze je nějak logicky setřídít?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. Skloňování

NOMINATIV

25. Podívejte se na konkordance a), b), c) a d) z korpusu SYN2020. Řekněte, v jakém rodě, pádě a čísle se klíčová slova (KWIC) vykytují.

a) rod: pád: číslo:

hlas je tichý , plný vzteku . „ Můj vlastní	otec	. “ „ To nevíš . “ „ Udělal to
ho , “ pokračovala teta . „ Je to správný	muž	a velmi hodný . Má v okolí znamenité jméno a
to jsme my ! “ „ To byl moudrý	člověk	. Ale poslechněte , co si myslíte o ní ?
bylo jen formální a oba jsme to věděli . Starý	pán	chtěl , abych se na tom podílel , a slovo
pro Snapchat , “ řekl jednou jeho zakladatel a výkonný	ředitel	Jonah Peretti . „ Když vidíme , že něco funguje
jak cizí lidé obdivují miminko . „ To je celý	táta	, “ praví s uklidňujícím akcentem . Ubezpečuji otce v
a první , kdo to vyslovil , byl svatý	Jan	: , A Slovo se stalo tělem ‘ . Víš
sílu , přivodit mi nemoc ... “ Jestliže jste nevěřící	Tomáš	a paranormální a ezoterické věci neberete vážně ,

b) rod: pád: číslo:

Prosím ? “ „ To je Bella ? “ Mušský	hlas	byl hluboký , energický . „ Ano . “
tenhle pokoj mu to nedovolil . Byl to chladný	dům	bez lidského tepla . „ Jak se jmenuje ? “
mě . “ Někde za námi kdosi vykřikl . Celý	svět	jako by se roztříštil . „ Georgino ... , “
zlevníme mu pojištění na další rok . Je to podobný	systém	, na jaký jsme zvyklí při zálohovém placení energií .
celý den veselý , zaměstnané a šťastné . Náš pracovní	život	takhle už dávno nevypadá . Málo rodičů může pracovat
je vyvolána odchodem z aktivní pracovní činnosti . Lidský	vývoj	je celoživotní proces . Vývoj neprobíhá jen v některém
Davis Cupem dobré – a nyní i zlé . Minulý	čas	se stále nehodí . „ Nechci utíkat z lodě ,
v tom sami . Zkusme to raději srozumitelněji . Klasický	počítač	zpracovává data krok za krokem . Je to podobné ,

c) rod: pád: číslo:

A takhle i on . Tohle byla jeho krásná	žena	. A stále je . I když dnes je nahrbená
Třeboň je takto rozkročená přes Zámecký park . Podobná	situace	je ve Znojmě nebo ve Zlíně .
z Československa ! “ „ Můj ty bože , zlatá	Praha	, Královské Vinohrady ! Kde se tu berete ? Už
Židovi a ten mu předal přepůlenou perlu . „ Skvělá	práce	, “ řekl boháč . „ Jsi opravdový mistr .
představit , kde máme vzít peníze . Je to nehorázná	cena	. “ “ Můžeme je zase prodat a najmout si
a pak snad pochopím . Když se objevila moje usluzená	matka	, přestali se smát . Zoufale mě hledala . Našla
střeše , na prknech a matracích . Byla tam veselá	společnost	. Richard by mi jistě neměl za zlé , kdybych
pro jeho nápravu . To víš , zuby jsou podstatná	věc	. No a představ si , tu žádost schválili .

d) rod: pád: číslo:

domů . Oheň se šíří dál a dál . Celé	město	je zahaleno černým dýmem . Je nedychatelné . Dým se
náladě . Den tak krásně začal . Probudilo ji letní	slunce	. Ustrojila se do nových plátěných šatů a vlasy si
Brzy jsem se přesvědčil , že to není vhodné	řešení	. Každý z listů se totiž ukázal jako svět sám
starostovi mluvil jako o Jidášovi . Což je jeho oblíbené	slovo	. Ano , a zcela nepřiměřené situaci . Kandidovat ve
Není sama !!! A zas bylo popsáno úplně zbytečné	množství	virtuálního papíru . Nevědí nic , ale omilají pořád to
Ale na to musí zapomenout . Je to dobré	místo	pro zastávku . Proto k ní vydává povel a ostrým
na čtyřech . “ Kolomý : „ Tatra je skvělé	auto	. Teď se nám třeba v Tunisku na testech stalo
čistého srdce . “ – „ Co to je čisté	srdce	? “ zeptal se mladík . „ Víš , “

26. Podívejte se ještě jednou na předchozí cvičení a doplňte tabulku podle typických zakončení jednotlivých rodů. Pro které rody jsou typické konsonantní zakončení, a pro které vokální?

ROD			
mužský životný	mužský neživotný	střední	ženský

27. Určitě jste si všimli, že některá životná maskulina končí samohláskou, zatímco některá feminina končí konsonantem v nominativu singuláru. Níže uvedená tabula uvádí počet výskytů všech možných zakončení v nominativu singuláru životných maskulin a feminin v korpusu SYN2020. Doplňte údaje o počtu tvarů s konsonantní a vokální zakončením pomocí pokročilých dotazů CQL:
 [tag="N.MS1.*" & word=".[aeiouyúýáíé]"] – všechna maskulina končící samohláskou,
 [tag="N.FS1.*" & word=".[aeiouyúýáíé]"] – všechna feminina končící samohláskou.

Zakončení	MASKULINA		FEMININA	
	Počet výskytů	Procento	Počet výskytů	Procento
všechna	2 001 258	100 %	2 360 611	100 %
konsonant				
vokál				

28. Podívejte se na konkordance a), b), c), d) a e) z korpusu SYN2020. Řekněte, jaké koncovky má v jednotlivých rodech nominativ plurálu.

a) rod:, koncovka:

Rovere ! Johnstone ! Jdeme ! “ Dva obrovští černí labradoři za ní skočili do Land Roveru . „ Nastupte si představit , kdo by chtěl Esslyna zabít . Všichni ostatní herci ve vedlejších rolích přicházeli a říkali totéž . Jak jeden například vstupních materiálů ? Určitě jsou i levnější dodavatelé . Cena je velice důležitá , ale byznys je postaven změnit jméno a ti hlupáci souhlasili . Jsou to klasičtí filologové , oba učí v Oxfordu a přísně dbají na vzdělání
A k místu se již slétají černí ptáci smrti . Nechybí důtky a láhev vodky , další známé mohou startovat jen pod neutrální vlajkou . Čeští fotbalisté v žebříčku mezinárodní federace FIFA zůstali na 48 . místě
redakce Kolik odstínů má šedé IT ? Podnikoví informatici mění přístup k fenoménu šedého IT . Namísto restrikcí a a pro důchodce nad 70 let 500 Kč . Ostatní občané mají roční limit ve výši 5000 Kč . Výši započitatelných

b) rod:, koncovka:

se ale učí na běžných školách již dnes . Masivní přestupy děti se tak v září čekat nedají . „ Ti umění mně úplně vyrazilo dech . Myslím , že podobné výstavy by v kostelech měly mít své stálé místo . Víra město Ostrava , přispěly evropské fondy a stát . Celkové náklady na stavbu dosáhly zhruba 132 milionů korun včetně DPH . v ceně bylo i denní používání krásného bazénu . Krušné hory jsou moc pěkné . Je škoda , že málo známé
--

Paříž jen ve dne V minulém století byly noční	vlak	jedním ze symbolů Evropy . Brázdily koleje mezi evropskými metropolemi
, než jsem si mohl dovolit . Většinu poskytl jiné	skupiny	z města jako zálohu na moje služby . Věděl jsem
v Českých Budějovicích se tvoří fronty . Vysoké	teploty	vyhlásky k vodě spoustu lidí . Jen do pravého poledne
jsou pro fanoušky , kteří chodí na koncerty . Živé	koncerty	mají hlubší smysl . Akustický zvuk žesťové nebo saxofonové sekce

c) rod: , koncovka:

jsme nosiči . Tady nejsou ani louky , ani rýžová	pole	. Ale můžeme nosit , jsme silní . Vrátil se
může prý rozdělit unijní osmdvacítku . Jednotlivé členské	země	EU totiž reagují na iniciativu odlišně . S nadšením ,
jen my a The Wall Street Journal . Prospívají nové	technologie	kvalitě textů ? Když si čtu dvacet let staré články
Olivia měla mámu a svůj bytček . Dva bílé vymalované	pokoje	s prkennou podlahou . Vlastně ne svůj , pronajímala si
Postupem času začala v Praze také vznikat parkurová	hřiště	, kluci s nimi ale nejsou příliš spokojeni , Brno
se do nebe , " řekla Lída . „ Hlavní	role	v německém filmu . To se ještě žádné české herečky
ubерou několik kilogramů . Děkuje areálu žluté	lázně	za poskytnutí prostor pro fotografování
boloňské špagety . Na stole nečekají naaranžované	nože	a vidličky . Na kuchyňském pultu se nepovažuje žádná

d) rod: , koncovka:

měli dovolenou u moře . Ale co , jsou horší	věci	, než je tohle . Aby se to neopakovalo ,
V zásadě se tím však nic nezměnilo . Další strašné	události	následovaly . Boje s bandity , partyzány , odbojáři –
životu , se ukázalo být marné . Existují určitě tělesné	slabosti	, jejichž uzdravení závisí na správném životním stylu .
povel k startu , Moskva ale pořád mlčela . Srpnové	noce	byly dusné , vzduch rozpálený za dne se nestihl ochladit
součást , jako jedno ozubené kolečko . Ne jako živé	bylosti	, ale jako součástky . Dívat se na to jiným
Marie pokrčila rameny . „ Objevily se nové	skutečnosti	které nás nutí znovu prověřit tehdejší vyšetřování . “
přece jen u Jiřího Drahoše vyzvedl . Jeho prognostické	schopnosti	. Dokázal odhadnout , že slavit po druhém kole voleb
Komenského . U dalších chodníků jsou přesně vymezené	části	. Oprav se dočkají v Jeronýmově ulici mezi Husineckou a

e) rod: , koncovka:

velkolepý pohled přes ni . Napadlo mi , že malebná	města	i vesnice vznikly tím , že zemědělská půda byla
vaječné roľky a kuře na sezamu . Moje oblíbená	jídla	z dětství . Věděla jsem , o co jí jde
Jako kdyby nestačila současná dopravní	omezení	. Jsem opravdu zvědav , jak to bude na průtahu
dohlédnete na protější vrcholky . A velká	okna	s výhledy do okolí jsou ve všech místnostech včetně
Ben mi řekl pár slov . Nebyla to hezka	slova	. Trochu mě ranila . Nevěřím , že Ben může
Nu tedy , chápete ? Názky ! Žádná přímá	prohlášení	. Ale osamělci ze všech koutů , z Deadfallu v
Čiřané jsou národem gurmánů . Obchodní i přátelská	setkání	se odehrávají v restauracích Do buddhistických chrámů si
Když nemůžete zabrat ... Meditace , dechová	cvičení	, odpočinek ... ? Objevte techniky a pomocníky pro klidný

29. Podívejte se na konkordance v přechozím cvičení a napište, které rody mají stejné substantivní koncovky v plurálu. Mají také stejné adjektivní koncovky?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

GENITIV

30. Podívej se na konkordanci a), b), c) a d) a řekněte v jakém rodě, pádě a čísle se klíčová slova (KWIC) vykytují.

a) rod:, pád:, číslo:

potkat : s takovým patosem a vážností hrát o osudu Jonassenem na průskum terénu . S cílem překonat šířkový rekord	člověka	. Moc mě těší , že jsem dostal Tháliei za Larsena směřovali po mořském ledu na jihosápad , u Nordenskjöld
Pokud by tomu tak mělo být , odstoupím z funkce zaměstnanci budou pracovat slušně a efektivně – a to od svou alternativu v Mac OS X , byť od jiného vedl až k tomu , že jsou členové strany modrého dvou důvodů . Jednak je v centru dvě stanice od svůj 34 . ročník , podeváté se současně konal Memoríál	kapitána prezidenta starosty výrobce ptáka Anděla Jindry	klubu . Bylo by škoda , kdyby se extraliga v až po řadové úředníky . Hlavním motivem ke kandidatuře v . Největší komplikací tedy je naučit se takovou aplikaci efektivně dnes vnímání spíše jako marginální činitele politické scény . , , tedy s dokonalou dostupností , a jednak má okna Fiedlera . Pořadatelství se po letech opět ujali prachatičí atleti

Okomentoval(a): [ZAJ1]: Označit taky adjektiva.

b) rod:, pád:, číslo:

pořizovat tiskárny domů a do deseti let budou součástí každé přítom na její průběh dohlíží buď zvenčí , nebo z jedovaté . Nejlepší jsou ovocné stromy . Nikdy nedávejte do a přinutilo ho uskočit k chodníku . Vskočila jsem do zásuvkou . Klíč od ní měla přilepený na spodní straně komplikace . Edward pokračoval ve svém kvízu , dokud do výsledek ? Než se britským vědcům podařilo nákazu odstranit z ve vězení ? " křičela Roxy a tloukla pěstmi do	domácnosti kabiny klece silnice desky místnosti půdy zdi	jako mikrovlnka nebo notebook . Odpověď na to , zda vedoucího kombajnu . Robotu FarmBot tvoří kolejnice a zavěšená hlava nic , co je vyrobeno z tenkého plastu - když - tohle auto buď zastaví , nebo mě bude muset pomoci žvýkačky . Odlepila ho a odemkla zásuvku . Záklopka nevstoupil pan Banner , který zase táhl stolek s televizí , nikdo na ostrov nemohl vkročit téměř padesát let . . „ Je třeba si pospíšet . Jdeme je osvobodit
--	---	---

c) rod:, pád:, číslo:

, nechtěl se setkat s otcem ani s lidmi ode trapné . Půjčila si tu hnědou saténovou róbu v Catiné NEJDRŽÍV KOMIKSY , pak listuju číslem od začátku až do . První ponor proběhl 26 . srpna 1953 blízko italského . I další faktory však hrají svoji roli při krystalizaci onemocnění , léky proti bolesti , konzumace alkoholu z předešlého úderu přicházející odněkud zezdola . Když jsem otevřela dveře svého „ jeskyně mne neláká . Chci jen poznat příčinu svého	dvora šatníku konce ostrova medu večera pokoje strachu	. Bolest tenkrát proměnila i jeho , Ašóku , a , i když jí tahle barva vůbec neseďela . Cat . Nejzajímavější jsou recenze na hry . Je dobré vědět Capri . Po několika letech zakoupilo batyskaf americké námořnictvo , . Patří mezi ně molekulová hmotnost cukrů (oligosacharidů) a podobně . Když se žena s touto metodou seznámí , z Arthurovy ložnice na konci chodby právě vycházel Will a chci se ho zbavit . " . Když je
---	---	---

d) rod:, pád:, číslo:

nafialovělých očích jí napověděl , jak příjemné je pro něj hloubky 10 898 metrů . Stroj , který režisér a milovník mu zelené máslo zachutná . Teprve až bude půlku toho , které mu patří : na trůn krále Anglie a " řekl a omluvně zdvihl obočí . „ Jsme sestry mu lépe dýchá . " Kromě říďouckého vzduchu , rizika si do pusy kus langoše , abych zahlal náhlou pachut jenom čtyři měsíce času , abyste se připravili na Den	křídla moře másla Skotska světla zranění bahna zasvěcení	takhle rozvinout . Tak jako pro Luce ten pocit , osobně navrhl a řídil , je sedm metrů vysoký a sní , zdvihne ocas na znamení , že je připravený . Jeho skotští spojenci – jakobité – ho přišli uvítat , které mohou spojit své síly v jeden paprsek , a docházejících sil se horolezec potýká i s počasím , . Těsto bylo masné a teplé . „ Jen tak , které bude při Thorových slavnostech . Tím splníte poslední
---	---	---

31. Podívejte se ještě jednou na konkordance z cvičení 4 a na základě informací z konkordancí doplňte tabulku. Jaké koncovky má analyzovaný pád?

slovní druh rod	Adjektivum		Substantivum		
	tvrdé				

32. Podívejte se na pět nejčastějších genitivních předložek v níže uvedené tabulce. Zkuste je vyhledat v korpusu současné češtiny a vypsát dvě příkladové věty pro každou z nich.

	Předložka	Frekvence
1	z	852 498
2	do	690 058
3	od	257 296
4	u	202 875
5	podle	118 913

Tabulka 1. Seznam nejčastějších genitivních předložek na základě korpusu SYN2020

z
.....
.....

do
.....
.....

od
.....
.....

u
.....
.....

podle
.....
.....

33. Podívejte se na konkordance z korpusu SYN2015, jaké flektivní sufixy má v jednotlivých rodech genitiv plurálu?

a) rod:, flektivní sufix:

týmy o třech až šesti astronautech . Z dalších místních	zdrojů	padají v úvahu horniny , z nichž by se pomocí
hejkalů a nad loukou pofukovaly vánky ze všech údolí a	kopců	kolem . Za potokem už bylo vidět , když se
, jako by ho to mohlo zachránit . Rozcuchané prameny	vlasů	mu padaly do obličeje . „ Děláš dobře , že
košíku pevně spal ten nejobyčejnější ze všech běžných či zahradních	draků	, jaké kdy Škyták viděl . Nejzvláštnější na tom drakovi

b) rod:, flektivní sufix:

. . se k nim přidaly i stopy velkých člověčích	bot	. Ěapka všechny vedla až na okraj černého lesa .
Dafyd zpátky do mýtního domku a začal vynášet pár svých	věcí	- postel a židli , chlebovku a brašnu s nářadím
vydalil a fond zajistil humanitární pomoc za téměř tři miliony	korun	. Akce se koná i letos a nabídne unikátní kolekci
ný Tyto druhy nesplňují kritéria pro zařazení do některé z	kategorií	ohrožených druhů , ale v blízké budoucnosti by se mohly
i televize se shodly : jeden z nejúžasnějších debutů všech	dob	. Fanoušci ho zbožňují od prvního dne . A bylo

c) rod:, flektivní sufix:

Provázek a/nebo gumičky Průběh 1 . Na jaře zasad' semena	rajčat	do záhonu nebo do květináče . Drž se přitom návodu
výprava skončila nezdarem . Motýl se posadil na řetěz u	vrat	a vsí silou zatáhl svými ručičkami . Byla to veliká
, že pokud je dostatečně zpevním , vyvaruju se svalových	zranění	. " A jak vypadal jeho denní režim ? „
do které na vyznačených místech vytvořte otvory pro umístění čtyř	oken	2 a vstupních dveří 3 . Zpracovanou spodní část rozhledny
a joystickem . Pod kabinou se pak otáčí dvojice řídicích	kol	. Druhou dvojici - hnací , najdete na zádi u
Získá se spálením rozčtvrcených tuleních mláďat a paviáních jater a	srdcí	. Kouř dřáblíků je nutné uzavřít do azbestového sudu .
z temnoty . Stvořeny byly z masa , kostí a	písmen	a vypadaly jako kresby , které vyskočily z opravdu zlého
a čtverečkový papír , nýbrž dva kuffiky , jednoduché modely	letadel	a sadu kuliček na označení zásahů . Hra je vhodná
Trenér Brendan Rodgers si líboval : „ Viděl jsem několik	videí	, jak hrál , když mu bylo dvanáct nebo třináct
. Ta se hodnotí známkami 1 až 10 podle vícera	kritérií	- důležitý je odraz , let a dopad . Aby
batyskaf americké námořnictvo , které chtělo zkoumat i nehlubší místa	moří	(a také případné potopené vojenské ponorky ruských) .

DATIV

34. Podívejte se na konkordanci a), b), c), d), e) z korpusu SYN2020 a řekněte v jakém rodě a čísle se klíčová slova (KWIC) vykytují, a jaké mají koncovky.

a) rod:, pád:, koncovka:

Věnoval	synovi	byt!
Musím	tátovi	něco zařídit.
Žádné doposud známé léky	pacientovi	nepomůžou usnout.
Bylo mi sedmnáct a	bratrovi	patnáct.
Díky tomu můžete každému	zákazníkovi	připravit obsah na míru.
„Měl bys jít k	doktorovi	„ řekla mu trenérka.

řekla Marta , jež na nabídku okamžitě kývla . Věnoval	synovi	byt ! Jiří Bartoška Poté , co SEDMIČKA exkluzivně
nic . Já . Poletím na otočku domů . Musím	tátovi	něco zařídit . “ „ Chceš mu zorganizovat převoz do
základních mozkových a tělesných funkcí . Žádné doposud	pacientovi	nepomůžou usnout . Po dvanácti až třinácti měsících nesp
známé léky		aní země
rikšu a prodával vlastní pot . Bylo mi sedmnáct a	bratrovi	patnáct . “ Sam vypráví a já přitom vzpomínám na
věk , bydliště atd . Díky tomu můžete každému	zákazníkovi	připravit obsah na míru . V neposlední řadě můžete obsah
že dva dny prospal . „ Měl bys jít k	doktorovi	„ řekla mu trenérka . „ A na zápas
že tahle něha nepatří ani tak jemu , jako spíš	chlapovi	na obrazovce . „ Proboha , on s tím zase
„ Počkej , právě jsem přišla , jen dám	psovi	vodu . – Tak , už jsem tu . “

b) rod:, pád:, koncovka:

Nikdy jsem žádnému	člověku	neublížil.
Chut' k	jídlu	asi moc nemáte, že?
Sednou si ke	stolu	, cinkají lžičkami.
Díky	bohu	to nebyl jeho problém .
Peníze se	městu	podařilo získat z dotací.
Přiblížil se k	domu	a těsně před ním se zastavil .

c) rod:, pád:, koncovka:

David se podíval	ženě	přísně do očí.
Věnoval se hlavně	rodině	a milovanému jídlu i pivu.
Došlo k zásadní	změně	pravidel .
Popošel ke kratší	straně	pokoje a otevřel dvoukřídle dveře .
Město nyní předává stavební	firmě	staveniště .
Francie kvůli velké	vodě	evakovala už 5500 lidí .

d) rod:, pád:, koncovka:

Všechny řečené aplikace jsou k	dispozici	zdarma (některé ještě s reklamou) .

e) rod:, pád:, koncovka:

Všechny řečené aplikace jsou k	dispozici	zdarma (některé ještě s reklamou) .
Důchodce	muži	vyhověl a peníze mu rozměnil .
Přispěl jsem k	rozvoji	ekonomických aktivit ostrova .
Pár metrů od nás vytryskne k	nebi	gejzír kamenů a sněhu.
Já jsem však k	práci	vodu potřeboval .
Objednat se	k lékaři	Veronika zprvu odmítala.

35. Podívejte se ještě jednou na konkordance z cvičení 4 a na základě informací z konkordancí doplňte tabulku. Jaké koncovky má analyzovaný pád?

Vzor	Rod			
tvrdý				
měkký				

36. Podívejte se na pět nejčastějších dativních předložek v níže uvedené tabulce. Zkuste je vyhledat v korpusu současné češtiny a vypsát dvě příkladové věty pro každou z nich.

	Předložka	Frekvence
1	k	545 155
2	proti	53 821
3	kvůli	42 560
4	díky	40 362
5	vůči	12 564

Tabulka 1. Seznam nejčastějších dativních předložek na základě korpusu SYN2020

k

.....

proti

.....

kvůli

.....

díky

.....

vůči

.....

37. Níže uvedený seznam sestaven na základě korpusových dat prezentuje vybraná nejčastější slovesa vyskytující se se třetím pádem. Napište k pěti vybraným slovesům dvě příkladové věty. Pokud nejste si jisti významem slova použijte nástroj Treq, abyste ověřili překlad do svého mateřského jazyka.

někomu/něčemu: říct, pomoci, patřit, věřit, přát, pomáhat, věnovat se, odpovídat, (za)bránit, vyhnout se, čelit, (za)volat, podobat se, rozumět

někomu něco: říct, dát, říkat, dělat, vzít, věnovat, podařit se, představit, dokázat, ukázat, dovolit, nabídnout

.....

.....

.....

.....

.....

.....

https://www.korpus.cz/kontext/freqs?maincorp=syn2020&viewmode=kwic&page size=40&attrs=word%2Cafun%2Clemma%2Ctag&attr_vmode=mouseover&base_viewattr=word&refs=%3Ddoc.title&q=~ZQuYsaQqYA8W&fcrit=lemma%2Fe%200%3C0&flimit=1&freq_sort=freq&fpage=1&ftt_include_empty=1

AKUZATIV

38. Podívej se na konkordanci a), b), c), z korpusu SYN2020 a řekněte v jakém rodě a čísle se klíčová slova (KWIC) vykytují, a jaké mají koncovky.

a) rod:, pád:, koncovka:

k posluchači vůbec nedorazil . Potvrdil mu to i nedávný	zážitek	z koncertu ve Zlíně . Na poslední skladby svého vystoupení
jakému ve svých snech toužili uniknout . Pluli přes širé	moře	. Ale chudoba je následovala . 12 Když se San
Dostalo ji do ní prošlé turistické vízum . Nyní celou	věc	řeší soud . Zdali si mohla do vězení vzít i
chmele se zpracovává v Žatci Chmel představuje naše „ zelené	zlato	“ . Díky vysoké kvalitě je o něj velký zájem
17 " monitor Nokia . Třebaže jsem se na nový	počítač	neuvěřitelně těšil , neodvážil jsem se jej složit sám .
možné . Když Mary vešla do kuchyně , pocítila hroznu	bolest	. Projela jí hrudí a šířila se do levé paže
jak kouč Straka probral Karvinou Na podzim připomínal skvěle šlapající	stroj	, teď marně chytá kyslík . Baník nezvládl další jarní
jméno Emma Bovaryová , " odpověděl . " Mají vážné	podezření	, že jde o pseudonym . " 21 : 37

b) rod:, pád:, koncovka:

mi mírně tepe a hlava je těžká . Skoro celou	vodu	jsem vypila a prášky pomalu zabírají . Kolem mě se
spí . Když je vzhůru , chce , abych celou	dobu	seděla u ní . Nemůžu se hnout ani na krok
„ San . Rok . “ „ Máte nebezpečnou	práci	. “ „ Dělán , co se mi řekne .
z londýnského zápasu . „ Někdy v životě uděláte velkou	chybu	, kterou nelze napravit . Ve fotbale však nic takového
tuhle neděli Martin nemůže . Mají v podniku soukromou	akci	a všichni musí do práce . Telefonoval , zrovna když
od roku 1998 prohlédnout Hradec Králové . Dlouhou	tradiční	mají naopak plavby soutěskami v Hřensku . Vodu a léto
Robert je pesimista . Možná měl panickou	hrůzu	z toho , že by jí mohl potkat na ulici
Metrans v České Třebové Česko má první inteligentní	dálnici	Ředitelství silnic a dálnic spustilo na úseku Mirošovice - Ru dná

c) rod:, pád:, koncovka:

na trzích Evropské unie . To z Česka dělá největšího	vývozce	surového dřeva v EU . Hlad po českém dřevu je
za vámi hned přijdu . “ Mávl na asi dvánáctiletého	chlapce	. “ Nathaniel vám ukáže cestu zpátky , “ prohlásil
můžu do práce zapojit i svoje fyzické . Mám bojovného	ducha	. Hledám příležitost vydat ze sebe nahromaděnou energii
myši jako dar . “ Blake se podíval na mrtvého	hlodavce	. “ Už nemá hlavičku . Tak doufám , že
Svrázným chováním může vylekat i zkušeného	motoristu	. Jaký bývá : Nejistý a nerozhodný , zároveň impulzivní
dokonale . Ale běda ! Dal jsem na radu jiného	člověka	. Autor , který dá na rady jiných lidí ,
pokládala na kuchyňský stůl . Doprovodila jsem starého	učitele	a milence své babičky ke dveřím . “ Takže zítra
„ Zapisuji si , o čem mluvíme . Máte krásného	psa	. Znamená pro vás hodně ? “ „ Zvykl jsem

39. Podívejte se ještě jednou na konkordance z předchozího cvičení a na základě informací z konkordancí doplňte tabulku. Jaké koncovky má analyzovaný pád?

slovní druh rod	Adjektivum		Substantivum
	tvrdé	měkké	

40. Podívejte se na pět nejčastějších adjektivních předložek v níže uvedené tabulce. Zkuste je vyhledat v korpusu současné češtiny a vypsát dvě příkladové věty pro každou z nich. Dejte si pozor na předložky *na*, *o*, a *v*, které se také mohou pojit s lokativem a předložku *za*, která se může pojit s genitivem a instrumentálem.

	Předložka	Frekvence
1	na	1 090 065
2	pro	390 147
3	o	283 001
4	za	259 164
5	v	107 415

Tabulka 1. Seznam nejčastějších akuzativních předložek na základě korpusu SYN2020

na

.....

pro

.....

o

.....

za

.....

v

.....

41. Níže uvedený seznam sestaven na základě korpusových dat prezentuje vybraná nejčastější slovesa vyskytující se s čtvrtým pádem. Napište k pěti vybraným

slovesům dvě příkladové věty. Pokud nejste si jisti významem slova použijte nástroj Treq (), abyste ověřili překlad do svého mateřského jazyka.

někoho/něco: mít, najít, dát (si), (u)dělat, dostat, vidět, otevřít, dávat, získat, hledat, zvednout, vzít, chtít, potřebovat, držet, zavřít, změnit, znát, sledovat, nechat

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

42. Podívejte se na konkordance z korpusu SYN2020, jaké koncovky má v jednotlivých rodech genitiv plurálu?

a) rod:, koncovka:

jsem si přál být jako oni . Měli tak <i>vypracované</i>	svaly	z pole . Někdy jsem se styděl , že tak
o trochu dražší než stejné hry ve verzi pro <i>klasické</i>	počítače	, ale to byste museli nakoupit opravdu hodně her
dojemem , že se schválně dělá ošklivou . Měla <i>rozčuchané</i>	vlasý	, tváře a rty nenalíčené . Její obličej , poznamenaný
, výborně , “ pochvalovala si . „ Máte <i>skvělé</i>	nápady	. Zejména se mi líbilo zavolat kamarádce . Promluvit si
se ho její výstup nějak dotkl . „ Pro <i>pokrokové</i>	muže	zlo neexistuje , “ prohlásil . „ Je to zcela
už teď . Stále trvá velký zájem zaměstnavatelů o <i>nové</i>	pracovníky	, “ řekl Moravec . Počet volných míst v kraji
Myslím si , že teď máme lepší tým a <i>lepší</i>	hráče	než loni . Ale pozor , jména vám to nevyhrajou
V těsné blízkosti kempu najdete moderní akvapark , zajímá avé <i>turistické</i>	cíle	i cyklistické trasy . Ubytovat se můžete v sezoně v

b) rod:, koncovka:

Najděte mi o nich , prosím , všechny <i>možné</i>	informace	: účetní výsledky , účetnictví , kde studovali jejich vedoucí
rozrazila mne zima . Vzal jsem si ze skříně <i>bílé</i>	ponožky	. Ulehnul . Štvanec Měsíc v žábrech stromů dýchá .
uživatele . Každý z nás má jiné požadavky a <i>jiné</i>	možnosti	, a tak v tomto článku nenajdete radu , který
ve směru z Vltavské na Strossmayerovo náměstí . Posílejte <i>barevné</i>	tramvaje	V Praze jezdí čtyři desítky vozů s unikátním designem .
od 26 . listopadu do 3 . ledna . <i>Podobné</i>	expoze	najdete i v dalších městech . 1 Lehce vycpané plstěné
o nic by nešlo . Jenže někdo vypnul <i>hotelové</i>	kamery	. Možné je cokoli . “ „ Cokoli ? “
a sobotu 26 . září . Na výstavu i <i>doprovodné</i>	aktivity	je vstup zdarma . HOLD SVATÉMU VÁCLAVOVI CENNÝ NOT OVÝ PART
to naopak značka , se kterou si dokážou spojit <i>konkrétní</i>	věci	. Chcete mít maximálně veřejný tok peněz od chvíle ,

c) rod:, koncovka:

? Ne , bolí to . Po zápasech si <i>bolestivá</i>	místa	leduju i pět hodin . Můj fotbal je založen na
tomto odlehleém domě zbudu tak zcela sám ? “ <i>Poslední</i>	slova	pronesl zlomeným hlasem . Mlčky jsem si s ním podával
Potvrzují to především lidé hodně citliví na různá <i>energetická</i>	pole	. Je docela zajímavé sledovat velkou pohodu návštěvníků vycházejících ven

Automobilky si zvolily systém , jenž nevyžaduje další **mechanická opatření** – zamezení dalšího startu . Když dojezd na zbývající zásobu

Za vysokých otáček pomalu přilévejte **rozšlehaná vejce** . Snižte otáčky a po třetinách vmíchejte mouku s kypřícím šlapání do pedálů . Jeďte vestoje . Nejdřív zkoušejte **větší kolečka** - důležitá je plynulost . 6 Zásadní je rozhled .

Dosud jsme nad námi viděli jen **nepřátelská letadla** . Dejte mi tedy do večera vědět vůdcovo rozhodnutí !

ji mám a žehnám Miluše , že na ta **otavná školení** jezdí . Obvykle přiveze spoustu nových vzorků a já se

43. Na základě informací z předchozího cvičení označte v tabulce správné odpovědi týkající se vybraných koncovek akuzativu plurálu. Následně odpovězte na otázku, pro které rody jsou tvary akuzativu plurálu totožné s nominativem singuláru.

koncovka / kritérium	-y	-i	-a	-e
rod	☐ M ☐ F ☐ N	☐ M ☐ F ☐ N	☐ M ☐ F ☐ N	☐ M ☐ F ☐ N
vzor	☐ tvrdý ☐ měkký	☐ tvrdý ☐ měkký	☐ tvrdý ☐ měkký	☐ tvrdý ☐ měkký

VOKATIV

44. Podívejte se na konkordanci a identifikujte pád. Následně doplňte v tabulce klíčová slova (KWIC) podle koncovky.

, Hertzí . “ „ Mně je ctí , milá slečno Levinová . “ „ Ne , myslím to vážně .
narazil do cihlové zdi . Měl vyražený dech . Dobrý bože . Už od začátku jejich vztahu věděl , že je
stavili v Našich botách . „ Šťastnou chanuku , milý příteli ! “ „ Veselé Vánoce , otče ! “ Objali
Asi bych se měl polepšit ... No nic . Milá maminko , chtěl bych Ti popřát vše nejlepší k svátku .
rychle , než vystydne voda . Hoj , ty štedrý živote ! Skoky v Dívčím dole na atrapách lyží ? O
Malšic v listopadu oslavila 80 . narozeniny . Moje milá babičko , Tvé kulaté narozeniny byly jednou ze vzácných chvilí ,
neváhal při uvítacím ceremoniálu oslovit : „ Drahý soudruhu Tito ! “ Muž zocelený partyzánskými boji to přijal bez
, vděčně zadíval a potřásl mu rukou : „ Drahý doktore , jsem velmi šťasten , že vás mám . “
Můžu se zeptat ... “ „ Na cokoliv , mladý muži . “ „ Proč ta papírová dokumentace ? “ „
smílovala a vyfotila tě . A tak jsi , milý synu , přišel na svět . Asi po osmnáctihodinovém porodu ,
mnoha dalšími lidmi . „ Zdravím vás , můj drahý tatínku ! “ psal Tengiz . „ Doufám , že se
Čekání , lelkování , nicnedělání ... Víš vůbec , milý čtenáři , jaká je to pro tebe výzva ? Bývaly doby

Koncovka	-e	-i	-o	-u
----------	----	----	----	----

Příklad				
----------------	--	--	--	--

 45. Podívejte se ještě jednou na informace v předchozím cvičení. Odpovězte na otázku, která koncovka je typická pro ženský a mužský rod? Dokážete vypsát další příklady vokativu?

.....

.....

.....

.....

 46. Zjistěte v korpusu SYN2020 k níže uvedeným substantivům jejich vokativ. Zadejte jednotlivá slova do korpusu, a následně pomocí funkce *Frekvence* > *Vlastní* vyberte atribut *case* (pád), dále klikněte na *p* (pozitivní filtr) u pátého pádu.

Marie	paní
srdce	dítě
Victorie	Lucie
zvíře	zlato

Zamyslet se a opovězte, čím se daná substantiva charakterizují.

.....

.....

.....

LOKÁL

47. Podívej se na konkordanci a), b), c) a řekněte v jakém rodě, pádě a čísle se klíčová slova (KWIC) vykytují a jaký mají flektivní sufix.

a) rod:, pád:, číslo:, flektivní sufix:

Přikývla a vtom jí pohled padl na něco v obývacím pokoji . Zarážila se . Ove stál sice u vchodových dveří
prázdnem , mávali , kopali a řvali . Po sedmnáctimetrovém letu dopadli přímo do hradního příkopu . Jejich tajemník Fabricius cosi
. Přeskočí spoustu logických pasáží a začne fantazírovat o manželském životě s Irene Sammartinovou . Představuje si ji jako ženu ,
severu jako on , ale jen s matkou v pronajatém bytě nad obchodem na věčně sychravém jižním pobřeží . Jacob věděl
následného výzkumu na toto téma . O samotném „ výcvikovém táboře “ toho moc nenapsal . „ Kamennou zídku “ zmiňoval
chodil do školy . Správně by měla sedět v lepším podniku , popíjet pravý Earl Grey a přikusovat k němu grenadillový

b) rod:, pád:, číslo:, flektivní sufix:

„ Končím jednání . “ Když Reiko v **chrámové čtvrti** Zódzó vystupovala z nosítek , přidržoval jí poručík Tanuma nad strážník , jak se sluší a patří , v **obvyklé uniformě** , stál uprostřed křižovatky a určoval směr automobilů . Tak chodívala v botách , které kdysi , v jakési **jiné době** , nosívala na procházky , nízké boty s tlustými podrážkami by se chtěl přesvědčit , že je zase na **pevné zemi** , pak zvedl chobot a nasál vzduch tohoto svého nového zaspát . Nejen počasí nebo svůj první týden v **Pobřežní akademii** , ale taky hádku s Danielem a propletenec otázek a za chvíli zavolat ? “ „ Ne , v **telefonní budce** . A spěchám . “ Cvaknutí tlačítka pozastavení hovoru a

c) rod: , pád: , číslo: , flektivní sufix:

okurkovém listě lezla moucha . Chtěl jsem přemýšlet o **předmětném Bohu** , kterému se jednou budu zpovídat ze všech svých hříchů hodinkama a skvostama a pleskne i po jednom velkém **skleněném jelenovi** , rozhlíží se šerem a říká : Suvenýry , hm , aby se jí chopil . O lakotném a **hrabivém vladaři** či o princí , který hýří za jejich peníze . , mi připadala jako to nejhorší , co o **jiném klukovi** na přípravce můžete říct . Bylo tohle „ nežádoucí rozptylování dělala Beth Shagauryové , nemám pravdu ? O tvém **vlastním manželovi** ani nemluví . “ Pak jsem se odtáhla s náhlým řečí na uvítanou a pokračoval v tom projevu ve **stejném duchu** , nenápaditě , nudně , bez opravdové vášně . „ Pujola , konečně nějaká zábava , chce po našem **nechutném playboyovi** , aby se nějak vyjádřil k té státní kampani pro

d) rod: , pád: , číslo: , flektivní sufix:

už stejně víš ... Chtěl jsem psát o svém **podivném jednání** poté , co jsem zakoupil jojo . Samotného mě překvapilo společně . Odišlovalo je to , že existovaly v **různém prostředí** , které je zčásti ovlivnilo . To však ještě není vás posílali do džungle . Ostrov Man leží v **Irském moři** . Letadlem tam jsme za chvíli . “ Beck zakroutil velitel brémského gestapa Erwin Schulz , aby ve štyrském **hlavním městě** vybudoval úřad státní policie . Většina příslušníků gestapa se rekrutovala kocovinou , která ho totálně ždímal a rozechvívala po **celým těle** , jeho mozek byl rozkřáplej jako vajíčko a bilek bolestivě reklamy , hracích automatů , hraček na klíček v **obsazeném Japonsku** . Zrovna jsem dofotil sérii reklam na boty ; kalifornské , poznal svoje auto , byt a nakonec v **předsíňovém zrcadle** i sám sebe a ve světě , který zůstal nemilosrdně

e) Pozor na alternace! Po jakých hláskách dochází k alternacím?

drobných potůčků . Voda se tak rozlévala téměř po **celé ploše** země a během chvíly jim oběma natekla do bot . nimi otevřelo údolí . Dlouhé , pozvolné , po **levé ruce** zelené lesem , po pravé se dál táhlo mrtvé moře psala o postavení žen v politice , Sverker o **daňové politice** budoucnosti , Per (přirozeně) o reformě ústavy , chybička zde byla - muž uprostřed pokračoval po své **původní dráze** a jakoby nic prošel mezi čtvrtým a pátým mužem v si oči a dokážeš už přečíst pomačkaná písmena na **žluté látce** : Leben – Licht – Liebe . Ustrneš , opravdu Ale to už bude po všem , po celý **zasraný válece** na požádání ženy bližního svého , na frantovu výkonnost a

lemma: (o ploše) lemma: (o politice)

lemma: (o dráze) lemma: (o Olze)

48. Podívejte se ještě jednou na konkordance z cvičení 1 a na základě informací z konkordancí dopiňte tabulku. Jaké koncovky má analyzovaný pád?

slovní druh rod	Adjektivum		Substantivum		
	tvrdé	měkké			

--	--	--	--	--	--

49. Podívejte se na konkordance a) b) a c) z korpusu SYN2015, jaké flektivní sufify má v jednotlivých rodech lokál plurálu?

d) a) rod:, flektivní sufix:

se potom ukáže , že vedou katedry na našich starsích univerzítách . AEH Je mi to velice líto . Váš život	
Madridu) . Místa účasti INAS – FID na paralympijských hrách : 1992 – Madrid , Španělsko , letní hry ,	
pár metrů od sebe a mimoděk zafala svaly ve vypracovaných lýtkách , narovнала se a vypjala prsa v tenké halence .	
Doufám , milí čtenáři , že si je na následujících stranách užíjete také . Velké věci jsem udělala z nouze Jaký	
, pijákovi ve výslužbě , pláče nad tmou na večerních písčínách , peníze ho pálí v kapse a sobota dohořívá .	
fantazii a po vzoru seriálu Battlerstar Galactica hovoří o bitevních hvězdách , kterými USA budou disponovat a které jim umožní získat	

b) rod:, flektivní sufix:

příklady , jež si našly své následovnyky v mnoha dalších zemích . K nejnámějším projektům z dílny Atelieru 5 patří sídliště	
vyfotí . . . Září na ulici i na červených kobercích . Včetně toho , který vedl v Hollywoodu , kam	
Já se taky nikdy nebudu stěhovat na ostrov v jižních mořích . " Zasměje se . „ Jdu si lehnout o	
účelem těžby se lesnický pěstují rozsáhlé porosty . Na suchých stanovištích napadají strom mšice , sají jeho šťávy a oslabují jeho	
Čím víc toho Mitchell četl o věrouce – o světových náboženstvích , ale zejména o křesťanství – , tím víc si	
s nezaměnitelnou chutí . Masová směs dále putuje v nerozových vozících do další místnosti . Zde se u několika stolů naráží	
se používaly louče v železných koších , oheň v železných pánvích nebo svíčky z včelího vosku . Přitom např. v Anglii	
. . " chce hodně otrlosti . O záměrně křečovitých hercích už řeč byla . Pozoruhodné ale je , že Vorel	
spoluhráči ? „ Vzpomínám , jak jsem jel ve starsích žácích poprvé na zápas za Klatovy . Byl to můj první	

c) rod:, flektivní sufix:

Rozšíření v ČR Tyto formy reliéfu nalezneme na obranných strategických místech . U nás je možné najít náspy tohoto charakteru např.	
vyvolávat potíže , bude - li hovořit o svých současných činnostech a prodiskutuje svá rozhodnutí a případné starosti , sledá Vodní	
jako hnutí New age . Ve svých pradávnych i současných projevech je toto přesvědčení ze své podstaty skrz naskrz optimistické a posilující	
nestačili vychladnout . Menší dinosaui a druhy žijící v chladnějších oblastech však měli opeření nejspíš po celý život . Proč se	
dnes . Jejich pravý rozmach však lze očekávat v nejbližších letech s postupným zlepšováním parametrů a snižováním cen LED svítidel .	
pas , si ale nedělá iluze ani o svých amerických spoluobčanech . „ Vybraných společenských způsobů jsou znalá tak tři procenta	
mokrý povrch . Také v půdě zůstala voda v jemných pórech , i když jsme ji vyždímali . Voda je zadržovaná	
dalšímu kolegovi . Na sedačce spolujezdce jsem v různých závodních autech jel už několikrát , jízdu s Jarim však řadím na	
výpravu . Jednoduší než teď – ten žert o utíkajících židech nevyjimaje – to ještě nikdy nebylo . Uvědomuje si ,	

50. Na základě informací v cvičení 5 označte správné odpovědi v tabulce.

koncovka / kritérium	-ách	-ech	-ích
rod	☐ M ☐ F ☐ N	☐ M ☐ F ☐ N	☐ M ☐ F ☐ N
vzor	☐ tvrdý ☐ měkký	☐ tvrdý ☐ měkký	☐ tvrdý ☐ měkký
výjimky	neutra končící na -ko, -ho/-go, -cho	věc, tác	maskulina končící na -k, -g, -h, -ch

INSTRUMENTÁL

51. Podívej se na konkordanci a), b), c), d) a řekněte v jakém rodě, pádě a čísle se klíčová slova (KWIC) vykytují a jaký flektivní sufix.

a) rod:, pád:, číslo:, flektivní sufix:

duchovní společenství . V tiché ulici se Max se sevrženým srdцем díval za vzdalující se postavou Mila , než jeho šedivá	
Najme vypravěče , který rozličné neuspádané části filmu překlene čteným textem původního románu . Přiblíží tak film původní románové předloze .	
mě nehrají špatně . " V tom se s generálním ředitelem Slavie Zbyňkem Kusým i trenérem Petrem Radou shodnete . ,	
v malebné otevřené krajině Poohří u polní cesty pod velkým stromem a v případě dobré viditelnosti je odtud nádherný výhled na	
zahrad ještě . " Zvuk se vesele nesl nad spícím městem . Nebylo možné , aby na sebe neupoutal pozornost .	
se praktikuje v Norsku ve vyčerpaném plynovém poli pod Norským mořem . Oxid uhličitý by se také dal vstříkavat do podzemí	
neměnný , přičemž proton je nelehčí částice s nenulovým kvarkovým číslem . Proto je i proton stabilní . Neutrony stabilní nejsou	
u srdce , bez ohledu na to , jak velkým demokratem se cítíte . Přitom nevím , co řeknu , dokud	

b) rod:, pád:, číslo:, flektivní sufix:

mnohem kratší než dnes a navíc se nesmělo jet kratší cestou přes Rakousko . na ministerstvo vnitra o zmíněnou výjezdni doložku	
ramenou , podsaditý , s hrudníkem jako sud , kulatou hlavou a velkými dlaněmi . Na sobě měl modrou kalikovou košili	
. Na firemním večírku jsem se vyspala se svým mladším kolegou . Od té doby mi nadbývá a já nevím ,	
. Linda Moakes Být živou legendou je lepší než mrtvou legendou . George Burns Zkušenosti Ve chvíli , kdy je člověk	
, změně občanství nebo o románu mladé hvězdy s německou modelkou . Znovu a znovu se ujišťuje o své touze být	
průvodce Shin . Na okraji města , hned za velkou pagodou Mahamuni , vznikla celá čtvrť řemeslníků , kteří tady žijí	
to bude neuvěřitelných dvacet let , kdy působím s malou přestávkou na Úřadu práce . Za ta léta se chodí úřadu	
, motorkáři dnes dovádějí na endurech a kroskách osazených zimní sadou . Cestáři měli co dělat už dávno před vynálezem automobilu	

c) rod:, pád:, číslo:, flektivní sufix:

koridorech . To je zvláště důležitá priorita , protože další inovaci nové hlavní síť má být větší propojení dopravních systémů .	
Když na začátku července 1647 von Werth složil slib stvrzený krví , že nepřejde s bavorskou armádou do císařových služeb ,	
doposud přehlížíte , pane . Uznávám , že je váživou tanečnicí charlestonu , ale v myšlenkách se nejčastěji obírá psychickým výzkumem	
potýká už od roku 2008 . V souvislosti s hospodářskou krizí a masivním propouštěním tehdy v Orangi , který se ještě	
k psacímu stolu , kde byl telefon . S ukrutnou bolestí , která mu vehnala slzy do očí , se na	
nižší než 0,40 mm) , a proto se vzrůstající rychlostí měření hodnocení PVV rychle klesá . Závislost součinitele tření Fp	

d) rod:, pád:, číslo:, flektivní sufix:

dosahují rozměrů epidemie . Lidé mají závažné problémy s duševním zdravím . Obecně lze říct , že spousta rodin i jedinců	
, doprovodil jsi ji tedy do tohoto baru s příjemným osvětlením a jemnou hudbou , na druhém konci sedí u skleničky	
při kterém je napětí uvolňováno . Existuje rozdíl mezi vnitřním chováním (není přímo pozorovatelné , jako je zpracovávání myšlenek ,	

52. Podívejte se ještě jednou na konkordance z cvičení 1 a na základě informací z konkordancí doplňte tabulku. Jaké koncovy má analyzovaný pád?

slovní druh rod	Adjektivum		Substantivum		
	tvrdé	měkké			
M životný					
M neživotný					

ženský					
střední					

53. Podívejte se na konkordance a), b), a c) z korpusu SYN2020. Řekněte, jaké koncovky má v jednotlivých rodech instrumentál plurálu.

a) rod:, koncovka:

říká Kate . Zírají na sebe s <i>neměnnými</i>	úsměv	„ Poslyš , ráda bych si popovídala . Pořádně
podnět k řešení na příslušný stavební úřad . “ <i>Jinými</i>	slovy	, stížnost obyvatel je oprávněná . „ Mohu jen zopakovat
lidmi v oboru . S michelinskými kuchaři , <i>špičkovými</i>	barmany	, “ vysvětluje . A nějaká negativa ? „ Když
QR kód) ! Všimněte si hejn - mezi <i>běžnými</i>	druhy	se může schovávat vzácnost Prohlédněte dalekohledem
pustou . Vedle ní stálo cihlové drážní hradlo s <i>velikými</i>	okny	. V žádném z nich se nesvítilo , ačkoli v
firmy . Dále byla zdokumentována rozhraní s <i>externími</i>	systémy	. “ Největší přínosy vidí společnost zejména ve zjednoduše
žádné podstatné změny . Opakují : jedinými <i>globálními</i>	městy	jsou New York a Londýn . Byznys se chová pragmaticky
požadavky dohromady . Scházet se budeme s <i>různými</i>	odborníky	. “ Po prázdninách se podle ní skuteční další stávky

b) rod:, koncovka:

hodnot . Nedávno jsem také měl oběd s <i>arabskými</i>	velvyslanci	. Jordánsko , milion uprchlíků , Libanon , milion uprchlíků
co je potom zlo ? Vešla Raja s <i>cinkejícími</i>	talíři	a začala prostírat stůl . „ Rajko , my jsme
kraj žádnou jistotu . O peníze se utká s <i>ostatními</i>	kraji	. „ Zkusíme štěstí , “ dodala krajská radní pro
Vždycky když přeletěli řeku a blížili se nad <i>příměstskými</i>	poli	na to malé letiště , kam nevede vlak ani metro
kvalitní divadlo . A to těžko můžete dělat s <i>nekvalitními</i>	herci	. Snažím se oslovovat ty nejlepší z branže a mám
spisů o zjeveních . I apoštolové byli nejprve <i>prostými</i>	rybáři	. Mnich Volmar měl cit pro Hildegardin zcela vlastní
plochu a rozšířit zázemí . Když se spojíme s <i>dalšími</i>	letišti	, tak budeme mít širší možnosti získat finanční prostředky

c) rod:, koncovka:

stačí . Vzadu je ohniště se dvěma malými <i>jednoduchými</i>	lavičkami	. Pěkná velká lavice s opěradlem je pak vedle vstupních
Dny následovaly jednotvárný rytmus určený <i>ročními</i>	obdobími	. Rolníci se plahočili za pomalými buvolí , sázeli rýži
semínek a nakrájejte na kousky . Rozmixujte je se <i>zbylými</i>	surovinami	na marinaru . Cuketku nakrájejte na tenké podélné plátky a
to celou sezonu . Vstupovali jsme do ní s <i>jinými</i>	ambicemi	, než o co jsme hráli . Myslím jsem si
což jsou pro ně významnější trhy . Mezi <i>jednotlivými</i>	zeměmi	tak letos panují velké rozdíly , a to nejen v
Pokud vím , tak ne . Dům byl vždycky <i>provoněný</i>	růžemi	, i když zrovna nekvetly , a kolem se vznášel
Funkčně jednoduché řešení Do trhu s <i>prezentačními</i>	zařizeními	se pustil i Samsung . S koncovou cenou kolem 75
Společně jsou silní . Michal si prošel <i>podobnými</i>	zkušenostmi	. Vyrstl jako dítě z rozvedené rodiny a rodiče se

NOMINATIV VS. AKUZATIV PLURÁLU ŽIVOTNÝCH MASKULIN

54. Podívejte se na konkordanci a) a b) a řeknete v jakém rodě, pádě a čísle se klíčová slova (KWIC) vykytují.

a) rod:, pád:, číslo:

děti a mají se pořad rádi . Kdy o vás	rodiče	měli největší starost ? Myslím , že v pubertě .
lidská práva . Podle vyšetřování Googlu stáli za útokem čínští	hackeři	, podporování patrně místní vládou . Ti kromě přístupových údajů
v posledním zápase své postavení na druhém místě tabulky a	soupeři	dali tři góly . První gól padl těsně před poločasem
POD ŠIRÝM NEBEM – LETNÁK Střelecký ostrov , více na	Pražané	mohou odpočívat na Střeleckém ostrově , který září novotou .
tomu se mohou tygři či zebry pochlubit svými pruhy ,	levharti	dekorativními rozetami a žirafy módním síťovaným vzorem . ROZBITÁ PALETA
Navíc bylo tak příjemné vypadnout . Při vzpomínce na defilé	Westmanové	v recepci , když ho nepočtila ani pohledem , ho
Třeba aby byl splněn jeden z cílů dopravní koncepce :	chodci	by v průměru neměli na přechodech čekat na zelenou déle
I v dalších dvou zápasech 1 . ligy budou mít	volejbalisté	Lokomotivy Česká Lípa výhodu domácího prostředí . Před týdnem prohráli
Čong ? Jak tajemný je Orient ? Budou nám vládnout	Číňané	? " ptají se v Arše . Sólo pro Lu

b) rod: , pád: , číslo:

setkání s Barosseem nepozval ani zástupce Černinského paláce ani české	reprezentanty	v Bruselu , kteří s Evropskou komisí pravidelně jednají .
CZ vyhlásila vítěze 18 . ročníku mezinárodní architektonické soutěže pro	studenty	. Studenti měli za úkol vytvořit zázemí Lesní školy v
druhy pečené fláčky , což je ideální kombinace pro vyhledové	cyklisty	a jiné sportsmany , kteří Vysočinu křížují . Díky tomu
A co letadlo ? " zeptal jsem se . Oba	muže	ta otázka překvapila . Lobsangův otec si vzal betelový list
. Kontakt na účetního , odborníka na daňové poradenství pro	herce	. Oznámení : , Na prodej ! Hlasové party k
hlavní část práce : shánět peníze , najímat editory a	spisovatele	, shánět peníze , konat rozhovory s fyziky a shánět
. Nakonec jsme se rozdělili , ale protože nás jako	fotografy	zajímají podobná místa a situace , často se za mnou
úmyslu posilovat pozici stopera , v kádru má tři nadprůměrně	hráče	(Václav Procházka , Marián Čiřovský , Lukáš Hejda)
se dělí na dvě skupiny : na svobodné a na	otroky	. Existuje však ještě jedno zásadnější rozdělení : na ty

55. Cvičení 6. Podívejte se ještě jednou na konkordance z cvičení 5 a řekněte, čím se jednotlivá slova liší s ohledem na pád. Rozdělte je do dvou skupin podle pádu.

--	--

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

56. Cvičení 7. Na základě získaných poznatků z cvičení 5 a 6 utvořte k uvedeným slovům tvary nominativu a akuzativu plurálu.

Slovní tvar	Nominativ	Akuzativ
Američan		

lékař		
obyvatel		
bratr		
Polák		
hoch		
syn		
kolega		
pán		
turista		

57. Cvičení 8. Utvořte věty jak v nominativu, tak i v akuzativu plurálu se třemi vybranými slovy z cvičení 7.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

58. Cvičení 9. Dokážete na základě zjištěných informací formulovat pravidla tvoření nominativu a akuzativu plurálu životných maskulin? V případě, že potřebujete více příkladů, podívejte se do korpusu SYN2015.

.....

.....

.....

.....

.....

Pád \				
Nominativ				
Akuzativ				

4. Substantivizovaná adjektiva

Zákl. sl.	Tvar	Příklad
Adj	Nom. sg. mask.	<i>poddaný, vrchní, milý</i>
	Nom. sg. fem.	<i>služebná, zubatá, milá</i>
	Nom. sg. neut.	<i>školné</i>
	Nom. pl. fem.	<i>taneční</i>

Tyto případy jsou tzv. zpodstatnělá (substantivizovaná) adjektiva. Řídké případy substantivizovaného množného čísla (taneční) se liší od ostatních zde uváděných tím, že – na rozdíl od původního adjektiva – nemají číslo jednotné (a shoda jejich formy není tedy úplná).

Cvrček a kol., V. (2015). Mluvnice současné češtiny 1, s. 129.

Cvičení 1. Slova v závorkách dejte do správného tvaru.

Máme (nový vedoucí). V srpnu pojedeme na (dovolená).
 Žádá se (zahraníční cestující – pl) o dostavení se na přepážku č. 2.
 Byla jsi dlouho na (mateřská)? Musím dnes zajít na (studijní).
 Moc jsem užil (taneční). Richardovi mají (nová služebná).
 Večer přijedou k nám dvě (příbuzný – ona). Chodím do (taneční)
 každou středu. Ondra nezaplátil (školné) včas. Můžu mluvit s (vrchní).

Cvičení 2. Víte, jak najít substantivizovaná adjektiva v korpusu? Zadejte dotaz [tag="N.*" & lemma="+[ýéá]"] v korpusu SYN2015 a vypište deset nejčastějších slov. Dejte si pozor na slova, která k tomu seznamu mohou nepatřit. Následně slova ze seznamu použijte ve větě.

1.	2.
3.	4.
5.	6.
7.	8.
9.	10.

Cvičení 3. Spojte substantivizovaná adjektiva se správným významem/kolokací.

a) šampaňské	g) rozhodčí
b) Velká pardubická	
c) vepřové	aa) oddělení
d) personální	bb) fotbal
e) Hradčanská	cc) rozhoduje sporné věci
f) kopaná	dd) alkohol
	ee) maso

Okomentoval(a): [A2]: Nekropusové

Okomentoval(a): [A3]: Nekropusové

- ff) dostihový závod
- gg) stanice metra v Praze

5. Tvrdá vs. měkká adjektiva

Okomentoval(a): [A4]: Ne všechno korpusové - předělat

TVRDÁ VS. MĚKKÁ ADJEKTIVA

Tvrde skloňování

		Mužský životný	Mužský neživotný	Ženský	Střední
J. č.	Kdo co	mladý		mladá	mladé
	Koho čeho	mladého		mladé	mladého
	Komu čemu	mladému		mladé	mladému
	Koho co	mladého	mladý	mladou	mladé
	Oslovujeme	mladý!		mladá!	mladé!
	O kom o čem	mladém		mladé	mladém
	S kým čím	mladým		mladou	mladým
Mn. č.	Kdo co	mladí	mladé	mladá	
	Koho čeho	mladých			
	Komu čemu	mladým			
	Koho co	mladé			mladá
	Oslovujeme	mladí!	mladé!	mladá!	
	O kom čem	mladých			
	S kým čím	mladými			

Měkké skloňování

		Mužský životný	Mužský neživotný	Ženský	Střední
J. č.	Kdo co	jarní			
	Koho čeho	jarního		jarní	jarního
	Komu čemu	jarnímu		jarní	jarnímu
	Koho co	jarního	jarní		
	Oslovujeme	jarní!			
	O kom čem	jarním		jarní	jarním
	S kým čím	jarním		jarní	jarním
Mn. č.	Kdo co	jarní			
	Koho čeho	jarních			
	Komu čemu	jarním			
	Koho co	jarní			
	Oslovujeme	jarní!			
	O kom čem	jarních			
	S kým čím	jarními			

Zdroj: https://cs.wikipedia.org/wiki/%C4%8Cesk%C3%A1_p%C5%99%C3%ADdavn%C3%A1_jm%C3%A9na

- adjektiva původní, neodvozená (*mladý, dobrý, dlouhý*; výjimka: *cizí*),

- většina adjektiv odvozených (*dřevěný, papírový, šumavský*),
- některá substantivizovaná adjektiva (*známá, hajný, vstupné*),
- některá vlastní jména osobní a zeměpisná (*Novotná, Dubá, Jablonné*),
- několik zájmen (*kteřý, takový, můj*)
- řádové, násobné a druhové číslovky (*druhý, několikátý, paterý*).

- adjektiva nepůvodní, odvozená → odvozená z přechodníků (*myslicí*), → zakončena na *-cí* (*lepící, kropící*), → odvozená od názvů zvířat (*psí, lví*),
- málo neodvozených adjektiv (*cizí, ryzí*),
- některá substantivizovaná adjektiva (*účetní, domácí, vedoucí*),
- některá vlastní jména (*Tachecí, Hořejší*),
- některá zájmena (*čí, její*),
- některé řádové či druhové číslovky (*první, tisící, trojí*),
- tvary stupňované v II. a III. Stupni (*lepší, lehčí, nejkrásnější*).

Nejčastější měkká přídavná jména: *další, poslední, vlastní, hlavní, ostatní, státní, základní, národní, sociální, pracovní, zvláštní, životní, obchodní, domácí, finanční, mezinárodní, místní, osobní, příští, střední, moderní, zahraniční, vnitřní, právní, stavební, původní, dnešní, následující, letošní, kulturní, cizí, konkrétní, dopravní, západní, policejní, tradiční, hudební, severní, jižní, speciální, televizní, noční, předchozí, zdravotní, normální, přední, informační, horní, vládní, budoucí, vodní, východní, vnější, bezpečnostní, boží, pozdní, přírodní, zadní, kvalitní, sportovní, generální, soudní, dosavadní, letní, vedoucí, duchovní, zdejší, volební, oficiální.*

Nejčastější komparativy a superlativy: (*nej*)větší, (*nej*)lepší, (*nej*)vyšší, (*nej*)menší, (*nej*)starší, (*nej*)horší, (*nej*)nižší, (*nej*)mladší, (*nej*)důležitější, (*nej*)bližší ad.

Cvičení 4. Která adjektivní koncovka je správná? Ověřte níže uvedené příklady v korpusu SYN2015. Použijte typ dotazu *fráze*.

mal[á] procházka, modern[á] architektura, kulat[á] stůl, velk[á] okna, tmav[á] předsíň, mlad[á] muži, ciz[á] žena, zdrav[á] dítě, nov[á] kamarádi, dobr[á] večere, každ[á] studentka, pracovn[á] den, pěkn[á] kavárny, výborn[á] jídlo, hlavn[á] role, modr[á] kabát, posledn[á] šance.

Cvičení 5. Ze substantiv v závorkách utvořte adjektiva.

(čaj) lžička, (umělec) dílo, (údolí) přehrada, (žito) pole, (jih) polokoule, (pivo) láhev, (pohádka) postava, (ředitel) funkce, (zahradka) jahoda, (stát) hranice, (město) doprava, (svátek) nálada, (dub) les, (srpen) počasí, (guma) rukavice, (hodina) mzda, (radost) zpráva, (kostel) věž, (Velikonoce) vejce, (paprika) salát, (okres) město, (hrách) polévka, (soud) spor, (jídlo) lístek.

Trnková, A. (2004). Textová cvičebnice českého jazyka, s. 18.

Cvičení 6. Výrazy v závorkách dejte do správných tvarů.

Bydlí u (železniční most). Dostali jsme (další otázka). Autor žil v (minulé století). Nemáš trochu (horká voda)? Před (sedmá hodina) už bude tma. Mluvili o (zimní sporty). Bydleli jsme v (tichá ulice). Sedí na (holá zem). Vlak jede z (Hlavní nádraží). Vrátili se až po (dlouhá doba). Stalo se to v (nedávná léta). Napsal několik (divadelní hry). Má teď (jiná adresa). Šli jsme kolem (autobusové nádraží). Zlobí se kvůli (každé slovo). Stalo se to v (časné hodiny ranní). Vyjel do (třetí poschodí). Na (které náměstí) jsme teď? Následovalo několik (zvědavé otázky). Z (které století) to pochází? Udělal to bez (dlouhá řeč). Připojil několik (další poznámky). Která z (pražská divadla) znáte? Články vyšly v (odborné časopisy). Jsou ve (vedlejší místnost). Byli jsme tam v (různá roční období).

Trnková, A. (2003). Cvičebnice z české mluvnice pro cizince, s. 44.

Cvičení 7. Tvořte adjektiva.

kůň, blecha, pták, kráva, slepice, myš, lev, husa, jehně, vlk, vůl, koza, opice, vepř, kuře, beran.

Trnková, A. (2004). Textová cvičebnice českého jazyka, s. 18.

Potřebujete si ještě procvičit tvrdá a měkká adjektiva?

Zkuste cvičení na níže uvedených stránkách:

http://www.onlinecviceni.cz/exc/pub_list_exc.php?action=show&class=6&subject=%C4%8Cesk%C3%BD%20jazyk&search1=03.+P%C5%99%C3%ADdavn%C3%A1+jm%C3%A9na#selid

6. Zájmena

59. Na základě korpusových dat doplňte níže uvedenou tabulku.

... Nic jiného vám malýho ptáka nezvětší . „ Je mi to moc líto , plukovníku , “ řekla tomu příslušníkovi
Jsou to domácí opečené ryby od Harryho Clearwata – Charlie je má rád . V ledničce to tolik nezvlhne . “
naší hlavní starostí bylo se nějak uživit prací , která nás zajímá . Tomu se přizpůsoboval ten design i naše odhodlání
Sám jsi řekl , že to máš daleko . Poprosím ho , aby tě odvezl . Hned za ním jdu .
v roce 1741 , když Grónsko zabrali Dánové . Ti mu dali jméno Jacobshavn , ale grónský název je trochu výstižnější
, co se tu nejspíš učili ve studovně . Většina jich měla v ruce stejné umělé sportovní brašny jako já .
nejvyšší fotbalové soutěže . „ Jména ani posty jednotlivých hráčů vám raději neprozradím . Mohl by nám je někdo ještě ukrást
snáží jsem se kombinovat sport a osobní život , aby mě spolužáci nevnímali jen jako řadového sportovce , který drtí slalom
je váš problém , jestli jo nebo ne . Já vám řeknu upřímně , jak se věci maj . Jestli nejste
z časového posunu a dost i na to , aby jí došlo (stejně si to vždycky myslela) , že

Pád	Vazba	Krátké tvary osobních zájmen						
1.	To jsem	já	ty	on, ono	ona	my	vy	on-i/y/a
2.	Bál se	mě	tě	ho	jí	nás	vás	
3.	Volal		ti			nám		jim
4.	Viděl		tě		jí		vás	

60. Na základě korpusových dat doplňte níže uvedenou tabulku.

Skloňování vzoru <i>naš</i>						
Pád	<i>singulár</i>				<i>plurál</i>	
	<i>Ma</i>	<i>Mi</i>	<i>N</i>	<i>F</i>	<i>Ma</i>	<i>Mi, F, N</i>
1.	naš		naše			
2.					našich	
3.					naší	naším
4.	našeho	naš		naší	naše	
6.	našem				našich	
7.					naší	našími

, která byla , byť jen nepřímo , spjata s naším vlastním výzkumným tématem . “ To zní docela logicky ,
nebo Argentinu s Lionelem Messim . „ Fotbal je DNA naší společnosti . Chceme jasně ukázat , že jsme ve fotbale
“ Nevím , kde začít , měla bys ale o naší rodině něco vědět . . . “ Té noci jí
z vody . Tahle bezbarvá kapalina je klíčová nejen pro naše zdraví , ale i pro krásu . Vybrali jsme výrobky
službám , ale také v dalších odvětvích , v nichž naše skupina působí – tedy v cestovním ruchu , energetice či
že je na německé univerzitě skutečně uložen . V rámci našeho pátrání jsme zjistili , že A. Liebus (1929 a
seznámíme s řadou umělců , kteří mají blízký vztah k našemu kraji . Představíme místní umělce nebo slavné rodáky , kteří
, jsou schopny vytvořit silové pole neznámého druhu (to naší předkové rozumně nevysvětlují) , které dokáže odpojit mozek od
zavede diváky do starořeckého Efesu , do čtvrtého století před naším letopočtem . Tehdy trhovec jménem Hérostratos zapálil chrám zasvěcený bohyni
revoluce . Byl osamocen . Byl probuzením . Vyplakal všechny naše neprolité slzy a usmíval se našim vzpourám . Věděli jsme

Cvičení 7. Doplňte správné tvary přivlastňovacích zájmen *můj, tvůj, jeho, její, náš, váš, jejich*.

bez syna, k sestře, od matky, proti záměru, z tašek, vedle sešitu,
pro bratra, u přátel, přes připomínky, na poznámku, v pokoji, s
kočkou, před dovolenou, o slibu, k chatě, nad postelí, při odchodu, na
..... botách.

Junková, B. (1998). *Čeština pro cizince IV*, s. 25.

Okomentoval(a): [A5]: Není korpusové

7. Předložky

	Předložka	Frekvence
1	v	395952
2	s	161731
3	z	149674
4	k	91202
5	bez	4759
6	od	4511
7	před	3460
8	skrz	3113
9	nad	1580
10	pod	453
11	přes	279
12	poblíž	21
13	zpod	4

Tabulka 1. Seznam vokalizovaných předložek na základě korpusu SYN2015

Nejčastější spojení:

- ve** *své, svém, skutečnosti, kterém, svých, městě, všech, světě, výši, chvíli, škole, středu;*
se *mnou, svým, svými, všemi, dvěma, kterými, sebou, třemi, stejnými, ženou, slovy;*
ze *všech, strany, sebe, svých, dvou, mě, tří, země, kterého, dne, školy, života, společnosti;*
ke *mně, dveřím, svému, konci, stolu, kterému, všemu, změně, vzniku, zdi, zvýšení, dnu.*

Před lexémy:,, a je vždy vokalizovaná neakcentovaná předložka v, s, z, lub k.

Cvičení 6. Doplňte chybějící předložku v/ve.

Byl jsem Varšavě několikrát. Teď jsou módě klobouky. žádném případě tam nepůjdu. Viděli jsme to filmu. skutečnosti nemám o to zájem. Dlouho stál dveřích. Žil celý život Rakousku. Bylo městě hlučno. Dnes zůstal dlouho práci. Nedařilo se mu škole. Musím vstát sedm ráno. včerejších novinách psali o nás.

Cvičení 7. Doplňte chybějící předložku s/se.

Udělal si chlebičky ... šunkou a ... sýrem. Šel na procházku psem. Setkal se kamarádem. Mluvili jsme ředitelem a sekretářkou. Vůbec jsme tím nepočítali. Viděli ho tam stejnou partnerkou. Rozhodli se krádeží skočit. Pořád máme problém dveřmi. Skončil ... svým životem. Myslel jsme to tebou vážně.

Cvičení 8. Doplňte chybějící předložku *z/ze*.

Zrovna se vrátil supermarketu. Novákovi přijeli dovolené. Chová se jako utržený řetězu. Podnesl to země. Sejde očí, sejde myslí. Můžeš to mě sundat? Stahl to Internetu. Vzal to stolu. Měl všechno krku. Vrátil se školy. Vyřadili ho hry. Přijeli ... hor. štěstí až vyskočil.

Cvičení 9. Doplňte chybějící předložku *k/ke/ku*.

Zítří pojedu babičce. Musím zajít doktorovi. Jdu na návštěvu kamarádce. Blížili se cíli. Sportem zdraví. Přiblížil se mně. Přijdu ... vám za chvíli. Byl odsouzen ... trestu smrti. Špatně se choval studentům. Vyhráli zápas osm pěti.

Cvičení 10. Doplňte chybějící předložky.

Vycházel ... svou ženou velice dobře. Byl nejlepší celé třídy. Vrátil se svým zvykům. Při pohledu okna se usmál. Seděl třetí řadě. Vůbec tam nechtěl mnou jít. Příští týden se potkáme Vratislavi. Pojedeme tam ... dětmi. Nepřibližuj se mně. Jsme ... náladě.

Okomentoval(a): [A6]: Nejsou korpusové

61. Cvičení 10. Vyhledejte následující předložky v korpusu: *skrz, vůči, vůkol, napříč*, se kterým pádem se pojí?

.....

62. Se kterými pády se pojí následující slovesa:

šetřit

prospívat

všímat si

chlubit se

vzdát se

vyhovět

63. Se kterým pádem a předložkou se pojí následující slovesa:

obvinít

vítězit

pečovat

pracovat

protestovat

64. Najděte všechny možné prefigované tvary lexémů *hrát* a *dělat*. Popište význam každého slova a uveďte příkladovou větu.

8. Předpony s-/z-

65. Pomocí korpusu SYN2015 ověřte, která z předpon s- nebo z- je správná pro jednotlivá slova (z nabídky vyber typ dotazu: lemma).

a) [sz]balit	f) [sz]plácet
b) [sz]kouška	g) [sz]pěvák
c) [sz]boží	h) [sz]ejít
d) [sz]nažít	ch) [sz]tráta
e) [sz]působ	i) [sz]horšit

66. Pomocí korpusových dat vysvětlete rozdíl ve významu uvedených slovních dvojic a dopište příkladovou větu.

- a) směna × změna

.....
.....

- b) správa × zpráva

.....
.....

- c) sběh × zběh

.....
.....

- d) sjednání × zjednání

.....
.....

67. Najděte v korpusu s následujícími slovesy věty, napište je a vysvětlete význam slov.

- slíbit × zlíbit

.....
.....
.....
.....

svolat × zvolat

.....
.....
.....

stěžovat × ztěžovat

.....
.....
.....

sbít × zbít

.....
.....
.....

sužovat × zužovat

.....
.....
.....

9. Příčestí minulé

68. Na základě níže uvedené konkordance z korpusu SYN2015, doplňte v tabulce pravidla tvoření minulého času lexému dělat. Nezapomeňte i na uvedení ženských tvarů.

osoba	singulár	plurál	zdvořilostní forma
1.			
2.			
3.			dělala

i dříví na zátop a kyselý zelí . Boty se	dělaly	s dřevěnou podrážkou a Němci vodvázeli kostelní zvony a sebrány
, kdyby otevřela své kamenně šedé oči , což někdy	dělala	, a s úsměvem mě pozdravila . S tím úsměvem
rozdělily . Já se držím těch oborů , které jsem	dělala	předtím , a ona se orientuje na filozofii , historii
, nasypu na tenký papír řádku tabáku , jak to	dělal	on . A přestože to není dobré pro mě ani
jejíž originál z roku 1375 je v Národní galerii .	Dělal	jsem kopii pro mostecký chrám , kterou dobře znají i
rozum ? Proč jsi neřekl majorovi , se kterým jsi	dělal	obchody , aby nám pomohl ? " „ Jestli se
a třicet devět minut . " „ A co jste	dělal	, když jste tam dojel ? " vyzvídal pan Puw
u nás . Jenže u nás doma se skoro všechno	dělalo	až na Štědrý den : od mytí podlahy , štípání
" „ Potřebuju se vás obou zeptat , co jste	dělali	, když Luke zemřel . Neznamená to , že bych
jsem si přála . " V jakém smyslu ? „	Dělali	jsem spolu do Sportu rozhovor , že bych si přála
nepracuju až zas tak dlouho . " „ Co jste	dělala	předtím ? " V očích jí blýsklo . „ Proč
plátky bláta . Co mé ruce až do té doby	dělaly	? Kde ztrácely čas ? Projížděl jsem jimi sem a
jsi , co bylo v tvých silách . Obě jsme	dělaly	, co jsme mohly . " Opřela se zdravou rukou
, co vlastně říká . „ Cos tam prosím tě	dělala	? Vždyť tam Mere ani nebyl . Je v Anglii

69. Slova uvedená v tabulce převedte do infinitivu a následně příčestí minulé.

finitní tvar slovesa	infinitiv	příčestí minulé
mluvím		
jsme		
bere		
vstáváme		
vstaneš		
děláte		
nesou		
oblékám		
mohu		

píšete		
čtou		
začne		
začínají		
mám		

70. Podívejte se na níže uvedené věty a zvýrazněná slovesa (infinitiv a přičestí minulé). Dochází v nich k nějakým změnám?

- a) „Myslela jsem, že budeš **spát** v ateliéru.“ Peter zavrtěl hlavou. „Nejradši bych **spal** u vás.“
 b) Ted' už jsem **bral** tak malé dávky, že bylo na čase přestat jej **brát** úplně.
 c) Bylo mi třicet, když jsem začal **hrát** profesionálně, a do té doby jsem si **hrál** jen sám pro sebe už od deseti let.
 d) Asi se **bál**, že mě rozruší. Ale to se **bát** nemusel.

Okomentoval(a): [A7]: Upravit tabulku

Slovesa ponechávajících dlouhou kořenovou samohlásku přecházející předponu -l s nejvyšší frekvencí

Č.	Sloveso	Frekvence	Procentový podíl v množině participií (%)
1.	stát	33096	23,18
2.	hrát	17429	12,21
3.	zdát	16087	11,27
4.	vyhrát	10973	7,69
5.	usmát	10829	7,58
6.	přát	8157	5,71
7.	bát	6306	4,42
8.	prohrát	4959	3,47
9.	zasmát	4896	3,43
10.	smát	4159	2,91

71. Slova uvedená v závorkách dejte do správného tvaru minulého času.

Ale stařenka (přát si) nebýt sama. Smutně se na mě (usmát – ona).
 Stavba (stát) celkem 15 miliard korun. Ve druhé půli už (hrát – my) vabank.
 Ona na něho (usmát se). Tři roky po sobě (vyhrát – oni) běh na pět kilometrů. Přitom oba (přát si) dítě. Skutečně (zdát se – ono), že to Anthonymu docela jde. Pořád (hrát – já) v muzikálu. Na konferenčním stolku (stát) vedle masivního popelníku z českého skla soška Lenina. Šíleně (smát se – ony). Včera totiž (prohrát – oni) další zápas. Československo (bát se) statisíců sovětských vojáků. Nahlas (zasmát se – já). Čeští basketbalisté (vyhrát) v prvním utkání evropské kvalifikace

divize B na Slovensku 65:60. Němci dobrosrdečně (smát se) jejich chybám. Kapitánovi (zdát se – ono), že se na něho dívají vyčítavě. Hrozně (bát se – já). V celém play off (prohrát – oni) jen na jeho začátku s Třincem. Ale nakonec tomu opravdu srdečně (zasmát se – já).

72. Slova uvedená v závorkách dejte do správného tvaru minulého času.

Sedm a půl roku (stát – on) v čele nejziskovější české společnosti – ČEZ. (uvažovat – já), že bych mu (dát) štěňátko. Ani nevíte, jak o vás (bát se – já). To (stát se) ještě před naším odjezdem. Vzhledem k tomu, že dvakrát (hrát – my) venku, to není žádná tragédie. Taky na něj (usmát se – já), (přistoupit) k němu blíž a (dát) mu pusku. Vteřinu či dvě (zdát se – ono), že to zabere. Z celého srdce (přát si – ona), aby jeho talent došel uznání.

73. Doplňte do níže uvedených vět správné tvary přičestí minulého následujících sloves:

a) stát vs. stát se

- Ale to by desítky a možná i stovky miliónů a na to město samo nemá.
- Města na severu Moravy ostrovy a byly v nich vyhlášeny stavy nebezpečí.
- U oken mahagonový psací stůl a otec tam často sedával, když měl nějakou práci.

b) vstát vs. vystát

- Když nás uviděl, a radostně nás vítal.
- Společně s kupci frontu na nákladní auto a podařilo se mu se tam dozadu vecpat.
- Muž a v očích mu pobaveně jiskřilo.

c) nestát vs. nestát se

- Aby , že během reklamní kampaně na určitý výrobek nebude produkt dostupný v regálu.
- Tentokrát vzpřímeně s napřaženými pažemi.
- Nic podobného v dopise , text je bezpečně znám.

10. Kolokace

Okomentoval(a): [ZAJ8]: Zde bude nutné vysvětlení, jak hledat kolokace.

74. Na základě korpusových dat v aplikaci [Slovo v kostce](#) doplňte 3 příklady, co může být:

a) hlavní b) pracovní c) moderní

.....
.....
.....
.....
.....

75. Pomocí korpusu SYN2015 určete, která adjektiva lze spojit s jednotlivými substantivy:

..... škola žena vlak

76. Pomocí korpusu SYN2015 určete, která substantiva lze spojit s jednotlivými adjektivy:

studený obří barevný

77. Na základě dat z korpusu s použitím funkce **KOLOKACE** zjistěte, která substantiva se nejčastěji pojí s jednotlivými adjektivy:

Okomentoval(a): [ZAJ9]: Potřebuje to ověřit

křiklavý, rušný, rostlý, dobrý, vlašný, městský, dobrovolný, přitažlivý, nebojácný, hluboký

..... nálada, policie, síla, kočka, hasič, ulice,
..... hlas, voda, **barvy**, skála

Okomentoval(a): [ZAJ10]: Fix it

78. Na základě dat z korpusu s použitím funkce **KOLOKACE** zjistěte, která níže uvedená adjektiva se pojí s jednotlivými substantivy:

historický, žhavý, starý, širý, nutný, lidský, modrý, odborný, přirozený, dopravní

..... nebe, podmínka, škola, jádro, prostředí,
muž, nehoda, oči, novinka, život

11. Frazémy

79. Pomocí korpusových dat doplňte přirovnání.

- a) Věrný jako
- b) Líný jako
- c) Chudý jako
- d) Pyšný jako
- e) Chytrý jako
- f) Hluchý jako

80. Pomocí korpusových dat doplňte přirovnání.

- a) Bledý jako
- b) Ostrý jako
- c) Zdravý jako
- d) Roste jako
- e) Lije jako
- f) Lež jako

81. Pomocí korpusu při využití dotazovacího jazyka doplňte následující přísloví a následně na základě kontextu nalezeného v korpusu vysvětlete jejich význam.

- a) Komu se nelení,
význam:
- b) Tichá voda
význam:
- c), tak se z něj ozývá.
význam:
- d) nejsou koláče.
význam:
- e) Koho chleba jíš,
význam:
- f), chodí lékař.
význam:

82. Pomocí korpusu při využití dotazovacího jazyka doplňte následující přísloví a následně na základě kontextu nalezeného v korpusu vysvětlete jejich význam.

- a) Lež má
význam:.....
- b) Kdo se dal na vojnu,
význam:.....
- c), má za tři.
význam:.....
- d) v apatyce nekoupí.
význam:.....
- e) Kam vítr
význam:.....
- f), zub za zub.
význam:.....

83. Pomocí korpusu při využití dotazovacího jazyka doplňte následující přísloví a následně na základě kontextu nalezeného v korpusu vysvětlete jejich význam.

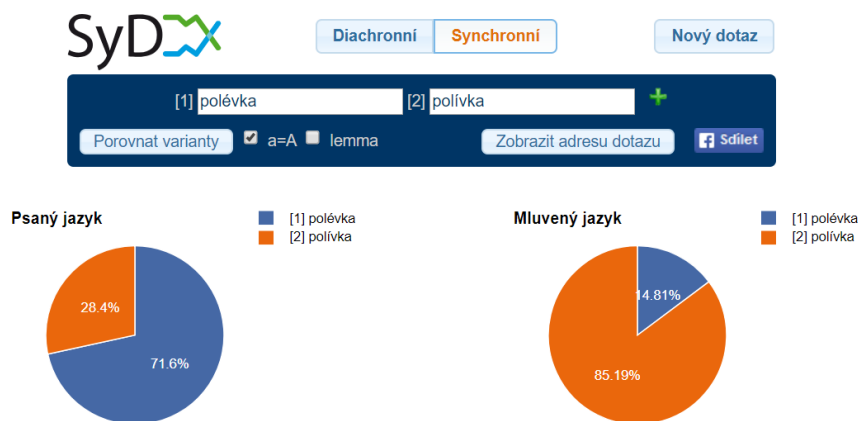
- a) od srdce
význam:.....
- b) srdce na dlani
význam:.....
- c) kámen ze srdce.
význam:.....
- d) Co na srdci
význam:.....
- e) srdce v kalhotách.
význam:.....

12. Stylové varianty: mluvená vs. psaná čeština

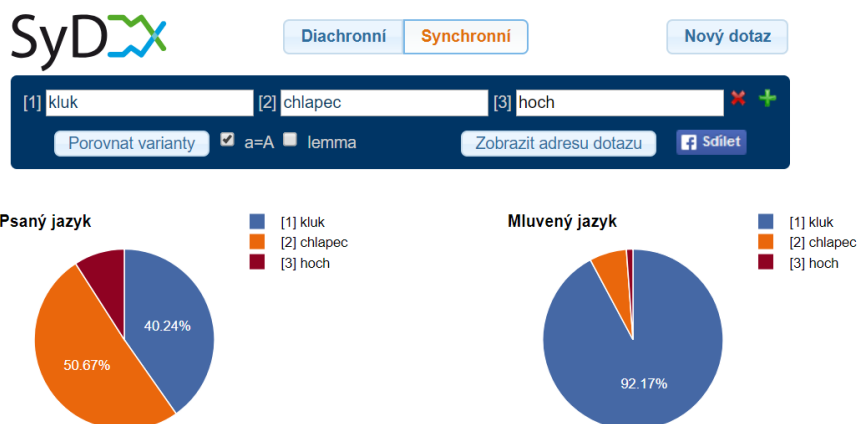
84. Následující slova přiřadte ke správnému sloupci v tabulce: *děvče, strejda, děkuji, píše, kluk, nejdříve, policajt, prací stroj, smažák, občanka, dům, tatka, mléko, kupuju, kupuji*

Stylově vyšší	Stylově nižší
<i>kupuji</i>	<i>kupuju</i>

85. Uvedené výrazy mají obdobný význam, ale liší se užitím. Pokuste se je charakterizovat na základě výsledků v nástroji na porovnávání variant SyD (syd.korpus.cz).

86. Uvedené výrazy mají obdobný význam, ale liší se užitím. Pokuste se je charakterizovat na základě výsledků v nástroji na porovnávání variant SyD(syd.korpus.cz).

87. Podívejte se na níže uvedené věty ze subkorpusu titulků korpusu InterCorp v12. Nahraďte potržené mluvené varianty výrazů jejich formálními nebo neutrálními ekvivalenty nacházejícími se v rámečku. Následně s partnerem zkuste vytvořit dialog s použitím těchto mluvených výrazů.

1. Furt to ještě bolí. 2. V tak velkém baráku jsem ještě nebyl. 3. Má tu děcko, máme být potichu. 4. Mamka nemá ráda růžovou. 5. Zhubla jsem o 2 kila. 6. Možná se stavím večer na kafe. 7. Tohle už není žádná sranda! 8. Podívejte, co mi taťka koupil k promoci. 9. Jseš ta nejlepší ségra, kterou mám. 10. Ta ženská mi bude tolik chybět. 11. Tvůj brácha na tebe moc tlačí. 12. Přinesl jsem vám trochu čínský polívky.

88. Která varianta je vhodná pro psaný a která pro mluvený styl? Doplňte správný výraz podle charakteristických vlastností stylu textu. Uvedené věty pocházejí z korpusu SYN2015 a Ortofon_v1.

legrace x sranda

Zítra si možná užiji

No vidíš, to je přesně vono, že si z něj dělaj lidi

Občas, ale spíš si ze mě lidé dělají nebo pokřikují Oto.

peníze x prachy

Tam jde vo a lidi... se teď nechtěj se učit novejm věcem.

Část získaných prodejem složila před odjezdem u faráře.

Stát nemusel vyplácet, které tak jako tak neměl.

kamarád × kámoš

Slyšelas to vod jednoho, že to říkal a teď jsem to četla i v knížce.

Tři ho stále tiše pozorovali.

Tak ten jeho to je nějakej několikanásobnej železnej muž v Čechách.

fotoaparát × foťák

Pomalu jsem spustila, ale dál jsem hleděla na bílý stan.

Mě to hrozně nebavilo fotit... navíc mi přišlo že ten je nějakej špatnej.

Ve výbavě nechybí 5Mpx, A-GPS nebo digitální kompas.

policisté × policajti

Když nehodu vyšetřovali, někdo je nasměroval právě na domnělého pachatele.

Prostě zavolám a nechám si to prostě zaplatit od silnic, že?

A tak se prej na sebe tak ti policajti a teprv pak jakože rychle naskočili do auta.

89. Přečtěte si pasáž neformální konverzace z korpusu Ortofon a pokuste se na základě níže uvedené tabulky označit diskurzní markery v dialogu. Jakou plní roli v textu? Společně s partnerem připravte dialog s použitím dalších diskurzních markeru, jež se v dialogu neobjevily.

myslet, vid', hele, normálně, jakože, jó/jo, cože, hej, vyloženě, kdyžtak, holt, schválně, víceméně

Martina: (...) *To se mi stalo o prázdninách, že jsem si otevřela, že jsem nějaké téma našla a zajímalo mě... Tak jsem to otevřela Mladou frontu i Právo a měli úplně kompletně stejný článek...*

Veronika: *Jako úplně doslova?*

Martina: *... jenom měli jinou fotku... hmm*

Veronika: *Ty jo!*

Martina: ***Jakože** no doslova **jakože**... některé ty pasáže byly fakt doslovné... některé byly **jakože** malinko jiné, ale **jakože** fakt se to lišilo **víceméně** v obrázku.*

Veronika: *Ty jo!*

Martina: *Takže to by bylo fakt jako docela drsné, protože já jsem četla nejprve Mladou frontu. A pak jsem si říkala, tak jako zkusím se ještě podívat třeba do těch **jakože** do Hospodářek a do Práva a... **normálně** to na mě vyjelo to same.*

Veronika: ***Jo, jo, jo, jo.***

Martina: A teďka člověk řekne, ty **jo**, však jsem to před chvílí četla toto... jako hmm.

Veronika: *Tak to je zvláštní jako.*

Martina: *Ale je to zajímavé dělat to o tom kraji.*

Veronika: *Já mám strašnou žízeň **normálně**... po tom... výstupu tam.*

Martina: *Já jsem **myslela**, že po víkendu.*

Veronika: *To ne to měla Renča už včera.*

Martina: *To měla Renča.*

Veronika: *Jak ona furt pila a pila a já říkám, ty **jo**, to máš ještě z té soboty určitě a ona: **myslíš?***

Martina: *Však já jsem jí to taky říkala já jsem si tam dělala šťávu v kuchyni... a ona říkala já jsem měla strašnou žízeň, včera já jsem vypila během rána dva litry (...)*

13. Konkurence koncovek Gsg Mi *a-* a *u-*

90. Pomocí rozhraní KonText v korpusu SYN2015 vyberte typ dotazu Fráze a pokuste se najít správnou koncovku Gsg následujících substantiv ve spojení s nejběžnější předložkou:

a) od rok[au]	f) do systém[au]	k) u stol[au]
b) do život[au]	g) podle typ[au]	l) kolem milion[au]
c) do svět[au]	h) podle zákon[au]	m) do program[au]
d) od čas[au]	i) do projekt[au]	n) do prostor[au]
e) do dom[au]	j) od stát[au]	o) do klub[au]

91. Porovnejte v nástroji SyD (<https://syd.korpus.cz/>) konkurenční koncovky genitivu substantiv uvedených v tabulce. Doplňte informace o frekvenci (viz tabulka morfologických kategorií), procentuálním zastoupení obou variant a frekvenčním pásmu.

Substantivum	Frekvence		Procento		Frekvenční pásmo	
	-a	-u	-a	-u	-a	-u
zákon						
jazyk						
sýr						
rybník						
trabant						
kopeček						
trojúhelník						
kousek						
taxík						
gól						

Frekvenční pásma

Procento	0–1	1–10	10–35	35–65	65–90	90–99	99–100
Pásmo	<i>nikdy</i>	<i>zřídka</i>	<i>Někdy</i>	<i>stejně</i>	<i>často</i>	<i>zpravidla</i>	<i>vždycky</i>

92. Doplňte do níže uvedených vět správné tvary genitivu singuláru následujících lexémů:

- a) betlém/Betlém
- Na samotné Vánoce by do třicetitisícového _____ mělo podle starosty Batáry dorazit až pětadvacet tisíc lidí.
 - Ponocný a pekař budou součástí nového dřevěného _____, který se stane vánoční ozdobou poutního kostela.

b) klín

- Knihu si položil do _____ a rychle naplnil sklenici.
- Podobné zvuky už slyšel – po bitvě, když ranění muži zatínali zuby do stočeného hadru nebo dřevěného _____, zatímco jim rovnali kosti.

c) prostředek

- Na první pohled šílený nápad podivného dopravního _____ sdílí celá řada konstruktérů po celém světě.
- Musela jsem dostat auto z _____ ulice; stála jsem v neosvětlené zatáčce a byla tma.

14. Kvantita

93. Podívejte se do korpusu s použitím typu dotazu SLOVNÍ TVAR a ověřte, zda níže uvedená slova píšeme s dlouhým nebo krátkým vokálem.

r[áá]d hr[áá]d hr[áá]t kr[áá]t

94. Podívejte se na dvojice slov do korpusu a zjistěte významové rozdíly. Následně procvičte výslovnost. Pamatujte si, kvantita může úplně měnit význam slova.

pořád × pořad

hračka × hráčka

váha × váhá

pečě × péče

95. K následujícím trojicím nebo čtveřicím doplňte chybějící délky.

a) prace – pracovní – pracovat	b) pect – pekař – pekač – pekarna
c) kava – kavarna – kavovar	d) oblect – oblek – oblečení – oblekl
e) plan – naplanovat – planovací	f) zahrada – zahradka – zahradnik – zahradkař
g) zaklad – zakladni – zakladat	h) otaznik– otazka – otazat se – tazavy

96. Doplněte diakritiku v níže uvedených:

a) substantivech

kamarad	problem	jidlo	prace	prochazka
kamaradka	tatinek	vikend	lide	tyden
leto	mesic	darek	stat	místo
namesti	priroda	pocitac		vylet
vyucovani				
patek	skrin	zacatek	pocasi	pamatka
navsteva	penize	pritel	vino	polevka
dite	bazen	kavarna	cast	kava

prazdniny	Italie	otazka	obrazek	pondeli
b) verbech				
mit	muzu	divam se	libi se	byl jsem
hrat	jit	psat	vstavat	rikat
zit	rici	stat	seznamit	odpocivat
zacinat	chodit	vratit	spat	podivat
davat	navstivit	pouzivat	pomahat	oblekat

c) adjektivech

krasny	kazdy	rad	zajimavy	dobry
velky	cesky	ruzny	hezky	domaci
znamy	dulezity	oblíbeny	novy	tezky
maly	cely	pristi	jiny	kratky

d) a adverbích

take	například	hodne	rano	mozna
blizko	uplne	domu	malo	zítra
dobre	spravne	porad	lito	vyborne

97. Doplňte do vět následující slova ve správném tvaru: peníze, přítel, mráz, sníh, síla.

a) Vždy jsem měl hodně dobrých	Anna se rozešla se svým
b) jsou potřebné k životu.	Bez do hospody nelez.
c) Ze všech se snažil vyhrát.	Dravá vody zničila dům.
d) Venku byl krutý	Oblečení chrání před
e) Na severním svahu bylo hodně	Celý den padal hustý

98. K následujícím trojicím nebo čtveřicím doplňte chybějící délky.

a) spat – spanek – spani	b) psat – napsat – psani – napsani
c) brat – brani – vinobrani	d) hrat – hrani – rozehrat – rozehrani
e) prat – prani – poprani	f) přat – přani – dopřat – dopřani

Okomentoval(a): [A11]: Dát tomu korpusovou duši

99. Níže uvedená konkordance prezentuje příklady verbálních substantiv. Uspořádejte je na správná místa v tabulce a dopište jejich infinitivy.

-ání		-aní	
<u>infinitiv</u>	<u>verb. substantivum</u>	<u>infinitiv</u>	<u>verb. substantivum</u>
<i>napsat</i>	<i>napsání</i>	<i>psát</i>	<i>psaní</i>

k nám s gratulací A další, mnozí jiní vzkázali minulostí. „ Přesně . A tam patří i . No jo , ale když teď někoho zláká ke rok od jeho operace , všiml si , že se , někoho si přivlastnit . Nebo něco . Mluvila o přeče jen „ americký “ strýc . Takřka měsíc po Projdeme spolu rošt . I když tu toho moc k . 3 V červnu 1953 se z novin dověděla o , a Františka řekla , co já vím o nějakém , snad mi pak splní moje hloupé , umanuté ženské usedne na mou zbylou větev , aby si odpočinul při .) No , je to jenom skromné místo na . Má ráda tu druhou mladou ženu , co bez „ ujde to . “ Žít na Západě ze k svačině . Nechtěl jsem tomu věřit - to záludné , ale úplně se v něm neztratí ; setrvává na . “ „ Nevypadáte , že byste se na to dveří , je : „ Nemůžu spát . “ Špatně “ Tři jara , šeptá Valdštejn pro sebe , čtyři byla ještě v županu , hlásili , jsme povolání na , s námi teď do pekla ! - nemáš na úspěchem . „ Není to nic moc , nestojí za velice čistě , a bylo cítit , že má určité po celým bytě , kde se válí jakéj hadr k	blahopřání braní hraní chování létání napsání odebrání povstání praní přání přelétání přespání přestání psaní rozehraní rozhraní setkání spaní tání vinobraní vybrání vydání vychování vyprání	; Za rok v srpnu se to obrátilo ; Roberta drog . Do minulosti . “ Rázně zavrtěl hlavou . rulety , říkala si , kdo pak bude inkasovat u rodičů změnilo . Tatínek ho choval a mazlil se s , o tom , jak stromy pomalu tančí ve větru se dotoulal ten druhý dopis s básněmi . Četl jsem není . “ „ Tak mu vyříd , že odvedl ve Východním Berlíně . 17 . června dělníci v ulicích , a já řekl : „ Spoustu věcí , “ . . . Ty brečíš , co se ti stalo této pustiny . Těší mě , že jsi zde a . . . Když přijedu do Paříže . ADELINĚ A mluví . Ta má tmavé vlasy . Když vejde , není nic snadného , to já vím , a pro , plynulost kombinační hry , síla útoků , mé vlastní spánku a bdění . Je to stav , jaký dříve těšil . “ „ Mám smíšené pocity . “ „ mám už několik měsíců a říkám to pokaždé , když sněhů , nic více ti , Lukrecie , nezbyvá ! , ruce položili na spánky jako vojáci , a Ági , pečen a škvařen budeš tam sám , jak svými , “ mnil Burroughs . * * Celý román byl . Jedni říkali , že je to jeho dcera . , Perry ! “ Cherry je krásná , i když
---	---	--

100. Od slov v závorkách utvořte správná adjektiva končící na *-ální*, *-alní*, *-ární*, *-arní* a *-ětní*, *-etní*. V případě problémů použijte korpus SYN2015.

Nejvzdálenější jsou mi takové ty (léto) hity. Sotvaže se přihlásí do (region) soutěže, už je u nich kontrola. Chodila by vystrojená jako na (maškara) bál. Indický trh přitom hraje (centrum) roli. Svůj (komedie) talent si začal uvědomovat na vojně. Vyhledává recenze a (literatura) kritiky v denním tisku. (skála) město se skládá ze dvou částí. Jejich ochrana by měla více zohledňovat (konkrétnost) přírodní hodnoty.

101. |

Klíč

27. Pamatujte o označení pokročilého dotazu. Následně můžete zadat jednotlivé dotazy, abyste zjistili počet tvarů, z něhož pak spočítáte procento.

Korpus: syn2020

Hledat v korpusu ?

syn2020 ☆

Pokročilý dotaz | Vložit tag | Vložit 'within' | Klávesnice | Předchozí dotazy

Zakončení	MASKULINA		FEMININA	
	Počet výskytů	Procento	Počet výskytů	Procento
všechna	2 001 258	100 %	2 360 611	100 %
konsonant	1 619 669	81 %	445 233	19 %
vokál	381 589	19 %	1 915 378	81 %

44.

Koncovka	-e	-i	-o	-u
Příklad	bože živote doktore	příteli čtenáři muži	slečno maminko babičko	soudruhu synu tatínku

45.

Typickou koncovkou vokativu pro ženský rod je koncovka -o. Koncovky u, e, i jsou typické pro mužský rod. Další příklady jsou: Anno, noho, kluku, profesore, řediteli.

46.

Marie, paní, srdce, dítě, Victorie, Lucie, zvíře, zlato

Všechna substantiva se charakterizují tím, že mají stejný tvar nominativu a vokativu.

X. Na základě dat z korpusu s použitím funkce **KOLOKACE** zjistěte, která adjektiva se nejčastěji pojí s jednotlivými substantivy:

historický, žhavý, starý, širý, nutný, lidský, modrý, odborný, přirozený, dopravní

širé nebe, nutná podmínka, odborná škola, historické jádro, přirozené prostředí, starý muž,
dopravní nehoda, modré oči, žhavá novinka, lidský život

Bibliografie

- Čermák, F., & Blatná, R. (Eds.). (2005). *Jak využívat Český národní korpus*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny.
- Johns, T. (1991). Should you be persuaded: Two samples of data-driven learning materials. *Classroom Concordancing: ELR Journal*, 4, 1–16.
- McEnery, T., & Hardie, A. (2012). *Corpus linguistics: Method, theory and practice*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Zasina, A. J. (2019). *Korpusový přístup ve výuce češtiny jako cizího jazyka* (Doctoral dissertation). Retrieved from <https://dspace.cuni.cz/handle/20.500.11956/115540>
- Čermák, F., Blatná, R., Klímová, J., Kopřivová, M., Kučera, K., Petkevič, V., Schmiedtová, V., & Šulc, M. (2005). *Jak využívat Český národní korpus*. Nakladatelství Lidové noviny.
- Johns, T. (1991). Should you be persuaded: Two samples of data-driven learning materials. *Classroom Concordancing: ELR Journal*, 4, 1–16.
- Lukšija, M. (2010). *Korpus jako zdroj dat při prezentaci předložek do/na s místním směrovým významem ve výuce češtiny pro cizince* [Bachelor's thesis, Masarykova univerzita, Filozofická fakulta]. https://is.muni.cz/th/217240/ff_b/
- McEnery, T., & Hardie, A. (2012). *Corpus linguistics: Method, theory and practice*. Cambridge University Press.
- Osolobě, K. (2010). Jak se učit česky s korpusem. In E. Rusinová (Ed.), *Přednášky a besedy z XLIII. běhu LŠSS* (s. 112–119). Masarykova univerzita.
- Šmejkalová, M., & Kopřivová, M. (2019). *Jazykové korpusy a elektronické zdroje ve výuce českého jazyka*. Univerzita Karlova, Pedagogická fakulta. https://futurebooks.cz/books/pedfa_esf_5/?/obalka/
- Šormová, K., Šebesta, K., Gráf, T., Hejhalová, V., & Kukrechtová, B. (2019). *Korpusy v jazykovém vyučování*. Univerzita Karlova, Filozofická fakulta.
- Šulc, M. (2007). *Experimentujeme s češtinou. Jak pracovat s korpusem českého jazyka ve školách i mimo ně*. Nakladatelství Lidové noviny.
- Vališová, P. (2009). *Korpus jako zdroj dat systémového popisu české konjugace při výuce češtiny jako cizího jazyka* [Master's thesis, Masarykova univerzita, Filozofická fakulta]. <https://is.muni.cz/th/v98z0/>
- Zasina, A. J. (2019). *Korpusový přístup ve výuce češtiny jako cizího jazyka [Corpus approach to teaching Czech as a foreign language]* [Dissertation, Charles University]. <https://dspace.cuni.cz/handle/20.500.11956/115540>